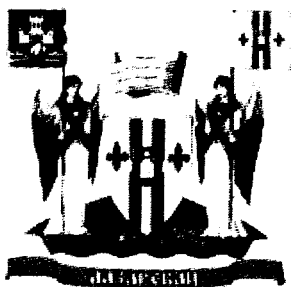

ГРАДСКА ОПШТИНА ЛАЗАРЕВАЦ

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗАУПРАВЉАЊЕ МИГРАЦИЈАМА У
ГРАДСКОЈ ОПШТИНИ ЛАЗАРЕВАЦ
ЗА ПЕРИОД 2025. – 2029. године**

ЛАЗАРЕВАЦ, фебруар 2025. године

САДРЖАЈ

-Уводна реч председника градске општине Лазаревац	3
- Шта је Локални акциони план	4
-Резиме Локалног акционог плана	6
Поглавље 1: Општи подаци о градској општини Лазаревац	7
Поглавље 2: Подаци о мигрантским групама на подручју градске општине	14
Поглавље 3:Анализа ситуације и спорна питања у области управљања миграцијама на територији Градске општине Лазаревац	19
Поглавље 4: Приоритетне циљне групе	27
Поглавље 5: Општи специфични циљеви	28
Поглавље 6: Активности-Задаци за реализацију ЛАП-а	29
Поглавље 7:Буџет/ресурси	33
Поглавље 8: Аранжмани за примену	34
Поглавље 9: Праћење и оцена успешности	35

Скупштина градске општине Лазаревац на седници одржаној 24. марта 2025. године, на основу члана 24. тачка 2а. Статута градске општине Лазаревац („Службени лист града Београда“ бр.43/2008, 15/2010, 44/2013 и 88/2019), донела је

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УПРАВЉАЊЕ МИГРАЦИЈАМА У
ГРАДСКОЈ ОПШТИНИ ЛАЗАРЕВАЦ
ЗА ПЕРИОД 2025. – 2029. ГОДИНЕ**

УВОДНА РЕЧ ПРЕДСЕДНИКА ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ

На територији Градске општине Лазаревац по последњем попису из 2022. године има 55.098 становника. Тренутно се у нашој општини налази око 1.000 избеглих лица који су узели држављанство Републике Србије и око 3.000 интерно-расељених лица. Општина Лазаревац још од првог таласа избеглица 1991.године и расељених лица 1999. године, спада у једну од општина са највећим бројем избеглих и интерно-расељених лица у Србији. Један од примарних задатака наше општине је усмерен ка активностима које континуирано пружају подршку породицама избеглих и интерно-расељених као и лицима која су враћена по Споразуму о реадмисији.

Градска општина Лазаревац, истовремено показује пуну спремност за реализацију пројеката који су представљени у специфичним циљевима овог Локалног акционог плана. У досадашњим активностима препозната је подршка свих заинтересованих страна за решавање претходно наведених проблема, али и недовољни појединачни капацитети и ресурси. Сарадњом свих релевантних актера у градској општини, образован је Савет за управљање миграцијама на територији градске општине Лазаревац и створена могућност за координацију и активно праћење проблема, као и за реализацију циљева Локалног акционог плана за управљање миграцијама. Коначни циљ, коме се приближавамо кроз овај Локални акциони план, а коме Градска општина Лазаревац у свом деловању увек тежи су једнаке шансе и могућности и једнака права свих грађана и грађанки који живе трајно или су привремено смештени на њеној територији.

Доношењем Локалног акционог плана за период од 2025. до 2029. године, градска општина Лазаревац преузима одговорност за решавање проблема ове изузетно осетљиве групе грађана. Остваривање њиховог стамбеног збрињавања и економског оснаживање су права заштићена међународним конвенцијама, домаћом законском регулативом и локалним актима. Решавање проблема избегличке популације заснива се на превазилажењу проблема који је пут ка њиховој потпуној интеграцији.

Крајњи циљ Локалног акционог плана 2025-2029. године је подизање квалитета живота избеглих интерно-расељених лица и повратника по реадмисији њихова интеграција у целокупан друштвени живот заједнице, као и других мигрантских категорија. Управљање миграцијама је комплексан процес који захтева правовремен, усмерен и конкретан одговор свих структура и пружалаца услуга, те је циљ Општине да континуирано и уз подршку свих заинтересованих страна ради на побољшању својих капацитета како би се све активности реализовале уз пуно поштовање људских права и у најбољем интересу најугроженијих миграната и тражиоца азила. Поред тога, овај документ посебно има у виду чињеницу да је управљање миграцијама нераскидиво повезано са питањима економског и социјалног развоја локалне заједнице, као и циљевима популационе политике. У том смислу, градска општина Лазаревац предлаже овај акциони план у сврху креирања планске базе која ће омогућити системско решавање уочених проблема у области управљања миграцијама, уз нагласак да ће главни правци деловања бити усмерен на стварање друштвено и економски прихватљивог амбијента, у ком је могуће искористити позитивне утицаје које миграције могу имати на развој локалне заједнице, уз ублажавање њихових негативних ефеката.

ПРЕДСЕДНИК ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ
Томислав Рикановић
Томислав Рикановић

ШТА ЈЕ ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УПРАВЉАЊЕ МИГРАЦИЈАМА

У оквиру овог документа, под избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима по реадмисији подразумевају се сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова и расељавању, због рата на простору бивших југословенских република и бомбардовања Косова и Метохије, укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус грађана Републике Србије, али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса. Повратници по реадмисији су сви они грађани Србије који су изгубили или нису имали право боравка у земљама ЕУ.

Према Конвенцији УН о статусу избеглице (1951), **избеглица** је особа која из основаног страха да ће бити прогоњена због своје расе, националне припадности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког уверења, напустила је своју државу и не може или због поменутог страха не жели да се у њу врати. Појам избеглице је Протоколом из 1967. год. проширен и на особе које су биле изложене ратним страдањима или другим облицима насиља и зато одлучиле или биле принуђене да напусте своју државу. У 2023. години у Републици Србији је и даље боравило 24.897 лица са статусом избеглице. Две трећине избеглих чине лица из Републике Хрватске, док једну трећину су лица из БиХ Републике (извор: Миграциони профил за 2023. годину, стр. 54).

Интерно расељене особе су оне које су биле присиљене да напусте своје домове, али су остале у границама своје државе. Разлози због којих су били присиљени да напусте своје домове могу бити различити: рат, насиље, угрожавање људских права, политички прогон или природне катастрофе (земљотрес, поплава и сл.). Зато што се налазе у границама своје земље, могућности њихове међународне заштите су ограничене. Иако их, за разлику од избеглица, не штити Специјална конвенција УН, и даље их штите национални закони, међународно хуманитарно право и међународни правни акти у области људских права. У 2023. години у Републици Србији је живело 194.171 лица расељених са АП Косова и Метохије. На територији Београда је регистровано 57.944 интерно расељених лица односно готово трећина њиховог укупног броја (извор: Миграциони профил за 2023. годину, стр. 56).

Према Споразуму о реадмисији с ЕУ, **повратник** је лице које не испуњава или више не испуњава важеће услове за улазак, боравак или настањење на територији државе чланице ЕУ, уколико је доказано или ако је могуће на основу поднетих prima facie доказа веродостојно претпоставити да је то лице држављанин Србије. Према евиденцији Министарства унутрашњих послова, у 2023. години, примљено је 1.323 захтева за реадмисију, од тога броја 1.064 захтева је добило сагласност, а повратак је остварило 1.041 држављана Републике Србије (извор: Миграциони профил за 2023. годину, стр. 43).

Тражиоци азила су лица која су, у складу са важећом законском регулативом, на територији Србије затражила неки од видова међународне заштите на законом прописан начин. У складу са одредбама Закона које се односе на смештај и обезбеђивање основних животних услова за лица која траже азил Влада Републике Србије оснива центре у којима они бораве и у буџету обезбеђује средства за функционисање центара. У 2023. години било је 1.654 издатих потврда о регистрацији странца који су изразили намеру да поднесу захтев за азил у Републици Србији. Од тог броја било је 1.377 мушкараца (1.206 пунолетних и 143 малолетних) и 277 жена (209 пунолетних и 66 малолетних). Највећи број долази из Сирије (26,84%), Авганистана (11,36%) и Индије (7,25 %). Од укупног броја малолетника (209), 30 су малолетници без пратње (28 дечака и 2 девојчице). (извор: Миграциони профил за 2023. годину, стр. 39).

Мигранти у потреби без утврђеног статуса су на територију Републике Србије ушли из суседних земаља, а пореклом су из ратом захваћених подручја Блиског Истока и Африке. У складу са појачаним приливом миграната, Влада Републике Србије је 18. јуна 2015. године основала Радну групу за решавање проблема мешовитих миграционих токова коју чине министри пет ресорних министарстава, укључујући представника Комесаријата за избеглице и миграције. Радна група је формирана са задатком да прати, анализира и разматра питања мешовитих миграционих токова. Републици Србији са

посебним освртом на проблеме у овој области, даље анализе стања и предлоге мера за решавање уочених проблема и усклађивање ставова надлежних државних органа и других организација и институција које се баве питањем мешовитих миграционих токова.

Закон о управљању миграцијама (Сл. гласник РС, број 107/12) дефинише емиграцију или одсељавање становништва као спољну миграцију из Републике Србије, која траје или се очекује да ће трајати дуже од 12 месеци. праћење емиграционих токова представља посебно сложен проблем. Националне евиденције не омогућавају прецизне увиде у величину и карактеристике емигрантске популације, а статистике страних држава ка којима емигранти традиционално гравитирају често нису доступне, нити прецизне.

Према Закону о дијаспори и Србима у региону (члан 2. став 1), дијаспора обухвата држављане Републике Србије који живе у иностранству, припаднике српског народа и лица српског порекла, независно од места рођења и дужине боравка у иностранству. Према уделу припадника дијаспоре у односу на укупан број становника у држави, република Србија спада у ред земаља са изузетно бројном дијаспором, јер се процењује да ван државе живи око 4,5-5 милиона становника. Дијаспора се у савременом периоду сагледава као један од кључних партнера за унапређење развоја матичне земље, пре свега преко инвестирања и трансфера знања. Жртве трговине људима је свако физичко лице подвргнуто трговини људима. Трговина људима је озбиљно кривично дело и повреда људских права и дефинисано је као такво у међународном и домаћем праву. Трговина људима је облик модерног ропства. Кривично дело је почињено када трговац људима употреби насиље, превару или присилу да контролише друго лице са циљем, на пример, његовог укључивања у сексуалне активности или за запошљавање или давање услуга. Трговина људима може али и не мора укључивати транспорт на другу локацију. Лица се могу сматрати жртвама трговине људима без обзира да ли су експлоатисана у граду где живе или су превезена са циљем њихове експлоатације, да ли су се претходно сложила да раде са трговцем људима, да ли су учествовала у извршењу кривичног дела што је дошло као последица њихове експлоатације.

У Србији постоје скоро све форме трговине људима (сексуална експлоатација, радна експлоатација, принуда на просјачење, принуда на вршење кривичних дела, принудни бракови са елементима експлоатације и др.). Смештена на такозваној „Балканској рути“, Србија је последњих година постала важна тачка на миграционим путевима за мигранте из многих земаља Блиског истока, Африке и Азије који воде ка региону Западног Балкана и даље ка земљама западне Европе. Током овог периода, ситуација је еволуирала од ванредне кризе, која је захтевала хитно збрињавање миграната у транзиту, до оне дуготрајније природе где се све већи број ових људи налази у ситуацији продуженог боравка у Србији. Такво стање рађа плодно тле за експлоатацију миграната од стране организованих криминалних група и индивидуалних починилаца. У таквим ситуацијама линија разграничења између кријумчарења миграната и трговине мигрантима често постаје нејасна. Оно што је неспорно јесте да су за ублажавање ризика од трговине људима за потенцијалне жртве међу мигрантским становништвом и решавање њихових потреба неопходни усклађен и координисан приступ, као и успостављање сарадње различитих институција, како оних на централном, тако и оних на локалном нивоу. Уколико се то не уради, постоји ризик да се занемари рањивост знатног дела људи који лако могу да постану плен у праксама трговине људима. У том смислу је важно разумети да рад на идентификацији и заштити жртава трговине људима не представља само вид пружања хуманитарне помоћи овој групи људи, већ и спречавање даљег развоја криминалних активности и претварања хуманитарне кризе у безбедносну.

Идентификација жртава трговине људима је организована као стручни поступак у оквиру Центра за заштиту жртава трговине људима који се спроводи према стандардима процене у систему социјалне заштите. У 2023. години у Центру за заштиту жртава трговине људима формално је идентификовано 66 жртава трговине људима. Међу формално идентификованим жртвама доминирају лица старости до 18 година старости (62,1%) и особе женског пола (71,2%). Код особа женског пола доминирају лица старости до 18 година (43,3%). Најзаступљенији вид експлоатације је принуда на просјачење (25,75 %) код формално идентификованих жртава, а потом је сексуална експлоатација (13%) која је претходних година била доминантан вид експлоатације.

(Извор: Миграциони профил Републике Србије за 2023. годину, стр. 37) Према подацима Министарства унутрашњих послова, поднето је укупно 20 кривичне пријаве за 37 извршиоца кривичног дела где је оштећено 39 жртава трговине људима. Од свих обухваћених жртава трговине људима, већином су државани Републике Србије (92,3 %). (Извор: Миграциони профил Републике Србије за 2023. годину, стр. 37).

Доношење и спровођење локалних акционих планова за управљање миграцијама, и обезбеђивање предуслова за јачање толеранције према мигрантима као и за спровођење мера и активности неопходних за достизање утврђених циљева из области управљања миграцијама, овде се третира као део ширег механизма смањења сиромаштва и социјалне искључености осетљивих друштвених група.

За потребе процеса прикупљања и анализе основних података о положају избеглица, интерно расељених лица и повратника у ГО Лазаревац, коришћени су следећи извори: резултат анкете са потенцијалним корисницима/цама (анкета о трајном решењу стамбеног питања и побољшању услова становања, за кориснике у приватном смештају) и састанци са локалним актерима: председником градске општине, члановима Већа, Центром за социјални рад - Одељење Лазаревац, Националном службом за запошљавање - Филијала Лазаревац, статистички подаци (попис 2022 год.), различити извештаји и документи: подаци Комесаријата за избеглице и миграције Републике Србије, Повереништва за избеглице ГО Лазаревац, Црвеног крста, Дома здравља Лазаревац, Геронтолошког центра Лазаревац, локалних невладиних организација итд.

РЕЗИМЕ ЛАП-а

Општи циљ Локалног акционог плана јесте управљање миграцијама на свеобухватан начин како би се створили услови за испуњење секторских циљева као што су: заштита права различитих категорија миграната, стварање амбијента за коришћење позитивних развојних потенцијала миграција, као и ублажавање негативних ефеката одлива становништва на територији Лазареваца.

У овире овог општег циља акционим планом утврђују се следећи оперативни-специфични циљеви:

Специфични циљ 1: У периоду од 2025. до 2029. године, трајно решити стамбено питање за најмање 50 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника по рeadмисији доделом грантова у грађевинском материјалу за завршетак започете градње или адаптацију безусловног стамбеног простора.

Специфични циљ 2: У периоду од 2025. до 2029. године трајно решити стамбено питање за најмање 5 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника по рeadмисији изградњом монтажних кућа.

Специфични циљ 3: У периоду од 2025. до 2029. године, у складу с популационом политиком општине, трајно решити стамбено питање за најмање 20 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника по рeadмисији откупом домаћинстава с окућницом.

Специфични циљ 4: У периоду од 2025. до 2029. год. економски оснажити најмање 20 породица избеглих, интерно расељених и повратника по рeadмисији кроз програме доходних активности.

Специфични циљ 5: Стварање услова за јачање толеранције и разумевање потреба тражиоца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса у периоду од 2025. до 2029. године кроз активности промоције и јачања толеранције према овим лицима кроз унапређење квалитета живота у локалној заједници опремањем дечијих и спортских игралишта, набавку прибора, опреме и опремање простора за едукативне, спортске, културно-уметничке, здравствене и друге услуге, а у чију реализацију ће бити укључена и наведене категорије миграната.

Специфични циљ 6: У периоду од 2025. до 2029. године, ојачати капацитете општине Лазаревац, формирати базу података и успоставити механизме сарадње са дијаспором ради јачања економског и културног развоја општине кроз подстицање ангажовања и материјалних улагања дијаспоре.

Специфични циљ 7: У периоду од 2025. до 2029. године, побољшати борбу против трговине људима на локалном нивоу, спровођењем едукативно-информативних кампања и организацијом најмање 4 радионице/трибине са темом превенције трговине људима и заштите жртава намењених најширој јавности и/или државним и невладиним представницима који раде са групама под ризиком. Такође, побољшати борбу против трговине људима на локалном нивоу и унапредити заштиту жртава, унапређењем сарадње и јачањем партнерстава са организацијама цивилног друштва и другим релевантним актерима.

Локални план, као свој саставни део има планиране аранжмане за праћење (мониторинг) и оцењивање успешности.

ПОГЛАВЉЕ 1 ОПШТИ ПОДАЦИ О ЛАЗАРЕВЦУ

Градска општина Лазаревац административно припада «региону» Београда и према површини спада у четири највеће београдске општине. Она обухвата територију од 383 км² што представља 0,4% површине Србије. Административно, Градска општина Лазаревац се граничи са три београдске општине (Обреновац, Барајево и Сопот), са три општине из Колубарског округа (Лајковац, Љиг и Уб) и са једном општином Шумадијског округа (Аранђеловац).

Историјат

Село Шопић је проглашено за варошицу 1882. године, убрзо после проглашења независности Србије. Брег Збеговац код Шопића, због свог идеалног положаја, привлачио је житељеварошице Шопић и досељенике са стране, што је допринело отварању занатских и трговачких радњи, задруга и кафана. Новодосељени трговци и занатлије Збеговца желели су да оснују своју општину, па је дошло до сукоба са водећим људима из Шопића. На Лазареву суботу, 1887. године, у Збеговцу је одржан збор, са кога је упућен захтев Скупштини Краљевине Србије да се насељу на Збеговцу дарује име и одобри оснивање општине. Са овог збора власти Шопића су послале Скупштини писмо о неслагању, јер се до тада у Шопићу налазило седиште среза. Тек 28. јуна 1889. године Скупштина одлучује да се безименој варошици на Збеговцу да име Лазаревац. Лазаревац је добио име поводом 500 година Косовске битке, а у част српског кнеза Лазара Хребељановића. Године 1895. средиште Колубарског среза се из Шопића сели у Лазаревац. Проглашење за среско место омогућило је да Лазаревац постане управно и привредно средиште ове области. Поред овога, велики утицај на развој Лазаревца имала је и раскрсница путева ка Београду, Руднику и Аранђеловцу. Године 1885. Лазаревац добија срески суд и основну школу. Почетком XX века добија пошту, апотеку и првог лекара. Велики утицај на развој Лазаревца имала је изградња железничке пруге Ваљево – Младеновац, 1908. године. Статус града Лазаревац је добио на Сталној конференцији градова, одржаној 1964. године у Подгорици.

Природна богатства

Угаљ-лигнит је економски најважније природно богатство овог краја. Градска општина Лазаревац располаже великим резервама угља, концентрисаним у више истражених и истражено откопних поља. Угаљ се налази на дубини од 20 до 22 м, у просеку. Квалитет лигнита који се експлоатише спада у ред нискоквалитетних горива са високим садржајем воде и пепела. На територији општине процењује се да резерве

лигнита износе око две милијарде тона. Мали је проценат ванбилансних резерви, тј. оних резерви где је дебљина угља испод 2 м.

Колубарски угљени басен није само велико лежиште угља лигнита, него и других минералних сировина. Дијатомејска земља се јавља у виду континуалног слоја, на површини од око 1 км², дебљине од 0.20 до 0.30м. Лежиште дијатомејске земље налази се на Пољу "Б". Овај материјал представља најстарији термоизолациони материјал. Кварцни песак се јавља између угљених слојева. Кварцни песак има широку примену: у ливничној индустрији, за производњу гас-бетона, равног и амбалажног стакла, стакленог влакна, као природно пунило у хемијској индустрији и у грађевинарству. Шљункови припадају квартарним седиментима и леже изнад угља. Шљункови се могу користити за производњу агрегата за бетон и армирани бетон, као тампонски слој подлоге у путоградњи и битуменизираног носећег слоја подлоге путева. Опекарска глина јавља се у повлати угља, непосредно испод обрадивог тла, а изнад кварцних пескова и шљункова. Дебљина слоја у просеку износи 6 до 7 метара. Ове глине имају широку примену у опекарској индустрији, и то за производњу фасада и гитер опека, монта блокова, црепа итд.

Друштвени чиниоци

Становништво

Према попису из 2022. године, у Градској општини Лазаревац живи 55.098 становника (у укупној популацији Србије учествује са 0.7%, а Града Београда са 1,9%), или 144 становника на км². У последњих неколико деценија смањен је број становника за преко 2.000 грађана. Конфигурација терена, заједно са величином територије, карактеристикама рељефа, бројем и територијалним распоредом становника, као и другим природним одликама, утицали су да се у Градској општини Лазаревац формира мрежа од 34 насеља, или 1.620 становника по насељу по чему спада у густо насељене општине. У Србији просечан број становника по насељу износи 1.522 становника. Према показатељима, Градска општина Лазаревац има нешто нижи степен урбанизације (51,1%) , у односу на републички просек (56,4%). Број и структура насеља утицали су да становништво према урбано-руралној структури чини 59,7% градског и 40,3% сеоског становништва.

Посебну пажњу треба обратити на све мањи број и све неповољнију старосну структуру сеоског становништва на територији ГО Лазаревац, па би кроз откуп сеоских домаћинстава за вишечлане породице избеглих и ИРЛ и повратника по реадмисији требало изнаћи начин за решавање овог проблема. У циљу привлачења што већег броја корисника за овај вид стамбеног збрињавања ГО Лазаревац ће обезбедити одрђене повољности зависно од својих могућности (бесповратна једнократна помоћ, набавка опреме, садног материјала, приплодне стоке и др).

Табела: Социоекономске карактеристике Градске општине Лазаревац

Број насеља- попис 2022.	34
Број домаћинстава- попис 2022.	19.998
Стамбени фонд (број станова-попис из 2022.)	26.425
Број становника према попису 2022. године	55.098
Број мушког становништва- попис 2022	27.040
Број женског становништва- попис 2022	28.326
Број становника од 0 до 6 година- попис 2022.	3058
Број становника од 7 до 14 година- попис 2022.	4655
Број становника од 15 до 18 година- попис 2022	2322
Број становника од 15 до 29 година- попис 2022.	8865
Активно становништво 2022	29920
Број запослених становника према општини рада	21.324
Број запослених становника према општини пребивалишта	24.025
Број запослених становника према попису из 2022.	41,41

Број незапослених становника према попису из 2022. (регистрованих у надлежној служби)	1594
Становништво старости од 15 година и више према школској спреми и полу, изражено у процентима:	
Жене – високо образовање - попис 2022.	13%
Мушкарци - високо образовање	10%
Жене – више образовање - попис 2022.	5%
Мушкарци – више образовање	5%
Жене – средње образовање - попис 2022.	54%
Мушкарци – средње образовање	70%
Жене – основно образовање - попис 2022.	20%
Мушкарци –основно образовање	13%
Жене – непознато образовање - попис 2022.	6%
Мушкарци – непознато образовање	2%
Број редовних основних школа, 2021/2022	29
Број редовних средњих школа, 2021/2022	3
Број ученика основних школа, 2022/2023.	4.588
Број ученика средњих школа, 2022/2023.	1.966
Број студената виших школа, 2022/2023.	-
Број студената факултета, 2022/2023.	-
Број предшколских установа (2022)	44
Број деце у предшколским установама	2.279

Извор података: Републички завод за статистику.

Мрежа насеља

Градску општину Лазаревац чине следећа насељена места: Лазаревац, Араповац, Барзиловица, Барошевац, Бистрица, Брајковац, Бурово, Врбовно, Велики Црљени, Вреоци, Дудовица, Дрен, Жупањац, Зеоке, Јунковац, Крушевица, Лесковац, Лукавица, Мали Црљени, Медошевац, Миросалци, Петка, Пркосава, Рудовци, Соколово, Степојевац, Стрмово, Стубица, Трбушница, Чибутковица, Шушњар, Шопић, и села Сакуља и Цветовац која су нестала ширењем површинских копова. Лазаревац је највеће насеље (има око 28.000 становника) и представља управни и економско-културни центар општине. Истовремено Лазаревац представља субрегионални центар, јер због изразите привредне активности запошљава велики број становника београдских и других суседних општина. Карактеристична насеља у општини су Велики Црљени, Вреоци, Барошевац и Рудовци, јер су по својој структури места са развијеном индустријом. Становништво насељеног места Вреоци је већим делом исељено због отварања нових територија за ископавање угља. Остали су индустријски објекти. Такође, исељени су делови насељених места Барошевац, Медошевац, Бурово и Зеоке. Остала насеља су углавном сеоског карактера, са прилично уједначеним бројем становника и степеном опремљености, са изузетком Степојевца и Дудовице, који због свог положаја уз магистрални пут добијају карактер урбаних насеља са препознатљивим центром.

Привредна структура

Градска општина Лазаревац припада групи привредно развијених општина Републици Србији, чији привредни потенцијал представљају привредни субјекти у друштвеном и приватном власништву. Већи привредни субјекти на територији општине су: АД ЕПС- О гранак Колубара Термоелектрана "Колубара" у Великим Црљенима, "Колубара Метал", "УТОНГ" Вреоци, "Колубара Услуге" и др. У структури привреде општине Лазаревац, посматрано по важнијим економским индикаторима (друштвени производ), доминантно је учешће сектора вађења руда и камена, сектора прерађивачке индустрије и грађевинарства.

Досадашња економска кретања у општини имала су карактеристике кретања целе српске привреде. Институционална подршка развоју приватног сектора утицала је на отварања нових предузећа и промену својинске структуре предузећа.

Јавни објекти

Здравствене установе - На територији ГО Лазаревац налази се Дом здравља “Др Ђорђе Ковачевић”, Специјална болница за интерне болести и већи број приватних ординација. Насеља: Дудовица, Степојевац, Миросаљци, Јунковац, Брајковац, Велики Црљени, Рудовци и Барошевац имају амбуланте које раде у склопу Дома здравља.

Образовне установе – Сва већа насеља у општини имају дечије установе: у Лазаревцу има десет објеката, од којих два имају целокупан програм (јаслице, вртић и предшколски програм – целодневни и четворочасовни); 28 насеља која припадају територији ГО Лазаревац такође имају објекте дечјих установа, с тим што три насељена места – Шопић, Велики Црљени и Рудовци имају целокупан програм (јаслице, вртић и предшколски програм), а осталих 25 објеката су вртићи и предшколске установе. У Лазаревцу постоје три основне школе за ученике од I до VIII разреда, као и основна и средња музичка школа. Сва насеља имају основне школе до IV разреда, док се осмогодишње школе, осим у Лазаревцу налазе још и у Степојевцу, Великим Црљенима, Дудовици, Рудовцима, Барошевцу и Јунковцу. На територији општине постоје две средње школе: гимназија и техничка школа. Већина насеља у општини поседују свој дом културе. Центар за културу у Лазаревцу поред велике и модерне сале за филмске и позоришне представе има и малу галерију. Градска библиотека је смештена у објекат који је раније био стара болница, комплетно је адаптиран од 2003 – 2008. године и налази се у центру града.

Такође, објекат од значаја на територији ГО Лазаревац је и Центар за културу Лазаревац. Изграђен је 1977. године и у холу Центра налази се спомен рељеф са ликом.

Центар за културу Лазаревац

Библиотека „Димитрије Туцовић“ у Лазаревцу.

Објекти за спорт и рекреацију – На територији ГО Лазаревац постоји велики број спортско-рекреативних центара и спортских терена. Највећи је Спортски центар “Колубара” у Лазаревцу који се састоји од фудбалског стадиона са помоћним тереном, бетонских игралишта за кошарку, одбојку и рукомет, старе сале “Партизан”, нове велике и помоћне сале, затвореног базена и осталих пратећих објеката. У Лазаревцу се налази и Спортско-рекреативни центар “Очага” са језером, шумом и теренима за рекреацију. Велики спортски центар “ТЕК” у Великим Црљенима, осим фудбалског терена, обухвата затворени базен, бетонско игралиште за кошарку, теретану и помоћне објекте. Остала места имају мање спортске центре или само фудбалске терене.

Спортско рекреативни центар «Колубара» Лазаревац

Културно-историјско наслеђе ГО Лазаревац не обилује споменицима или заштићеним амбијенталним целинама. Заштићени споменици културе примарног значаја предвиђени за трајно чување су: Црква светог Димитрија, Спомен костурница изгинулих ратника у Колубарској бици 1914. године, гробље (варошки део) из XIX века, Цркве брвнаре у Вреоцима и Брајковцу. Историјски објекти посебних вредности су: спомен парк Димитрију Туцовићу – локалитет Враче брдо; зграда библиотеке у Улици Карађорђевој број 57.

Црква и споменкостурница Свети Димитрије у Лазаревцу

Постојеће стање и програми активности и циљева заштите и унапређења животне средине у Градској општини Лазаревац

Стање животне средине по многим аспектима, на подручју ГО Лазаревац, такво је да је неопходно предузети мере побољшања, а потом и заштите тако поправљеног стања. Превентивно деловање, конкретне мере и активности на поправљању стања и спровођењу заштите животне средине мора бити сведено на мање просторне јединице, где се општина, као административна и просторно-географска целина, са одређеним карактеристикама и надлежностима, појављује у двојној улози и то као просторни и организациони оквир деловања. Иако се у оквиру ингеренције општине налазе само неки аспекти заштите животне средине, све активности и процеси се одвијају на том простору, па је утолико потребније сагледати стање у свим аспектима животне средине у општини да би се створила поуздана основа за рационално и правовремено деловање у правцу поправљања, заштите и унапређења животне средине, како на локалном, тако и на глобалном нивоу. Квалитет животне средине, може да се процењује из угла узрочно – последичних односа. Узрочну категорију квалитета животне средине представља постојање одређених садржаја и активности који проузрокују загађење и угрожавање животне средине, деградацију простора, поремећаје еколошке равнотеже и друге промене које имају за последицу негативан утицај на живи свет. Последичну категорију квалитета животне средине представља квалитет живљења становништва на одређеном подручју. Квалитет живљења и квалитет животне средине су неодвојиви и директно се огледају кроз просторне утицаје између загађивача и људских станишта, као и последично кроз здравствено стање и морталитет становништва. Како је економски аспект, један од важних параметара квалитета живљења, често супростављен очувању квалитетне животне средине, долази до највећег проблема који се огледа у проналажењу мере у нужној деградацији и загађењу животне средине, у циљу обезбеђења економских услова живота људи, са једне стране, и неопходном очувању животне средине са свим виталним ресурсима за живот људи, са друге стране. Овај проблем је посебно присутан у ГО Лазаревац, имајући у виду да се на територији општине налазе огромне површине под површинским коповима угља, велики погони за прераду угља, крупни производни енергетски капацитети, низ пратећих садржаја

(депоније, јаловишта, погони и др.), као и то да је територија општине испресецана путним, железничким и енергетским коридорима. С обзиром на видове загађења животне средине, може се закључити да је територија општине већим делом угрожена значајно више у односу на друге општине које немају овакву привредну структуру. Утврђено чињенично стање представља полазну основу за предузимање мера и активности, првенствено на поправљању погоршаних услова, отклањању и спречавању даљих загађења и рекултивацији деградираних површина. Реализација мера на побољшању квалитета животне средине директно утиче на побољшање квалитета живљења у овој општини.

Развојне карактеристике ГО Лазаревац

- Повољан географски положај
- Постојање природних богатстава (угаљ)
- Велики потрошачки потенцијал
- Бројна и добро образована радна снага
- Велика заступљеност индустријске производње
- Недовољна заступљеност пољопривредне производње

Предности ГО Лазаревац

- Економски развијена општина
- Развијена саобраћајна инфраструктура (Ибарска магистрала, пруга Београд – Бар), добра мрежа локалних путева, близина новог аутопута Милош Велики (код Лајковца)
- Добра уписаност индустријских капацитета
- Постојање слободног грађевинског земљишта
- Развијен приватни сектор

Проблеми ГО Лазаревац

- Смањене надлежности
- Миграције становништва услед рударских радова
- Нарушавање и загађивање животне средине
- Неповољна старосна и професионална структура становништва
- Велики број избеглица и ИРЛ који нису довољно интегрисани
- Непредвидив број могућих повратника по реадмисији
- Непредвидив број могућих тражилаца азила

Градска општина Лазаревац је део територије Града Београда у којој се врше послови локалне самоуправе утврђени Уставом и Законом о локалној самоуправи, Статутом Града Београда и Статутом Градске општине Лазаревац.

Организациона структура ГО Лазаревац

Скупштина ГО Лазаревац са 61 одборником

- Председник Скупштине
- Заменик председника Скупштине
- Секретар Скупштине

Председник Градске Општине

- Заменик Председника

Веће Градске општине са 11 чланова

Управа Градске општине

- Начелник управе ГО Лазаревац
- Заменик начелника управе ГО Лазаревац

Подаци о Управи:

Одељења:

- Одељење за управу;
- Одељење за финансије;
- Одељење за урбанизам и грађевинске послове;
- Одељење за комуналне и стамбене послове;
- Одељење за заштиту животне средине, спорт и омладину;
- Одељење за имовинско-правне послове;
- Одељење за инспекцијске послове;
- Одељење за образовање, културу и социјалну заштиту;
- Одељење за инвестиције и развој;
- Служба за скупштинске послове, послове извршних органа и прописе;
- Служба за заједничке послове;
- Кабинет Председника градске општине.

ПОГЛАВЉЕ 2

ПОДАЦИ О МИГРАНТСКИМ ГРУПАМА НА ПОДРУЧЈУ ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ

У оквиру овог документа, под лицима захваћена мигрантским кретањима подразумевамо: избеглице према Закону о избеглицама, интерно расељена лица, избеглице према Закону о азилу и привременој заштити и тражиоце азила, повратнике по радмисији, тражиоце азила и регуларне мигранте радну имиграцију, дијаспору и жртве трговине људима. Под избеглим и интерно расељеним лицима подразумевају се сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова и расељавању, због рата на простору бивших југословенских република и бомбардовања Косова и Метохије, укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус грађана Републике Србије, али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса. Повратници су сви они грађани Србије који су изгубили или нису имали право боравка у земљама ЕУ. Тражилац азила јесте странац који је поднео захтев за азил на територији Републике Србије о којем није донета правноснажна одлука. Ирегуларни мигрант је лице које је незаконито ушло у земљу чије држављанство нема (улазак ван граничног прелаза, улазак са фалсификованом или на други начин незаконитом путном исправом) ради боравка или сталног настањења. Са ирегуларним мигрантом изједначавају се и особе које су легално ушле у земљу, али након истека законитог боравка ту земљу нису напустиле. Мигранти у потреби без утврђеног статуса су на територију Републике Србије ушли из суседних земаља, а пореклом су из ратом захваћених подручја Блиског Истока и Африке и који остварују своје тренутне потребе у складу са политиком Влада Републике Србије која је 2015. године основала Радну групу за решавање насталих проблема.

На територији ГО Лазаревац, налазило се, према подацима повереништва за избеглице око 2500 избеглих лица, који су изгубили статус избеглица јер су се определили за држављанство Републике Србије и око 3000 интерно расељених лица (број и даље расте са доласком нових грађана КиМ због неповољних дешавања на поменутој територији), што чини близу 10% становништва општине. Тај број непрестано расте, јер су, протеком времена, формиране нове породице. Велики број избеглица и интерно расељених лица живи у вишегенерацијским домаћинствима, са по три и више основних

породица. Одређени број избеглих и интерно расељених лица смештена су и даље у приватном смештају.

Ови подаци су оквирни, јер постоје велики проблеми око утврђивања стварног броја избеглица и ИРЛ због различитих фактора: миграције, промене статуса (пријем у држављанство) и други варијабилни фактори које је тешко пратити. Промене пребивалишта и боравишта регистроване код повереника за избеглице не представљају потпун и поуздан податак, из разлога што је известен број избеглица и ИРЛ ове промене регистровао само у МУП-у.

Највећи број избеглица је дошао:

- 1991-1992-год. – након избијања сукоба и почетка ратних дејства у Хрватској и БиХ
- 1995.год. – после војне операције “Олуја” (прогнана лица)
- 1995-1996.год. – после потписивања „Дејтонског споразума“
- 1998 год. – после реинтеграције Сремско-Барањске области у Хрватску.

Највећи број интерно расељених лица је дошао:

-1999.год. након потписивања Кумановског војно-техничког споразума, а траје и до данашњих дана.

ПОДАЦИ О ИЗБЕГЛИЦАМА И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА.

СТАРОСНА СТРУКТУРА	ИНТЕРНО РАСЕЉЕНА ЛИЦА	ИЗБЕГЛА ЛИЦА
0-6	78	8
7-14	208	21
15-18	209	29
19-65	1473	339
65+	432	161

ПОЛНА СТРУКТУРА	ИНТЕРНО РАСЕЉЕНА ЛИЦА	ИЗБЕГЛА ЛИЦА
МУШКАРЦИ	1191	265
ЖЕНЕ	1209	293

ОБРАЗОВАЊЕ	ИНТЕРНО РАСЕЉЕНА ЛИЦА	ИЗБЕГЛА ЛИЦА
БЕЗ ШКОЛЕ	876	94
НЕПОТПУНА ОС.ШК.	0	82
ОСНОВНА ШКОЛА	177	131
СРЕДЊА ШКОЛА	424	231
ВИША ШКОЛА	764	13
ВИСОКА ШКОЛА	93	7
МАГИСТАР	66	0
ДОКТОР НАУКА		0

РАДНИ ОДНОС (за старије од 15.год.)	ИНТЕРНО РАСЕЉЕНА ЛИЦА	ИЗБЕГЛА ЛИЦА
СТУДЕНТ/УЧЕНИК	518	73
ЗАПОСЛЕН	682	82
ПОВРЕМЕНО ЗАПОСЛЕН	559	7

ПЕНЗИОНИСАН	189	73
НЕЗАПОСЛЕН	166	294

Подаци за ИРЛ односе се на регистрацију 2000.г.- 2021 лице и на стање са 25.08.2010.г. – 2400 лица.

Подаци за избеглице и ратом угрожена лица:

попис 1996: 1873 избеглица и ратом угрожених лица, остала лица 165

попис 2001: 2038 избеглица и 301 ратом угрожених лица

попис 2004/2005: избеглица 558.

Схватајући и разумевајући различите проблеме избеглица и интерно расељених лица и повратника по реадмисији, грађани ГО Лазаревац, установе и органи показали су велику хуманост, настојећи да помогну људима у невољи, при чему је најзначајнију улогу одиграла Општинска организација Црвеног Крста кроз прикупљане и расподелу хуманитарне помоћи и налажење и обезбеђење привременог смештаја.

Доношењем Закона о избеглицама у априлу 1992.г. створена је законска регулатива за формирање Општинског штаба за прихват и збрињавање избеглица и одређен је повереник Комесаријата за избеглице. Изменама и допунама Закона о избеглицама из 2010. и 2012. године, донета су законска решења која ће омогућити интеграцију избеглим лицима која не желе, или не могу да се врате у земље из којих су избегле. Законом је предвиђено да држава Србија у оквиру својих могућности решава стамбена питања избеглица давањем стамбених објеката на коришћење, закуп или откуп, као и доделом средстава за побољшавање стамбене ситуације.

Смањење броја избеглица углавном је резултат њихове интеграције у Републици Србији. Од 537.937 избеглица и 79.791 ратом угрожених лица, регистриваних на попису из 1996. године, више од 350.000 лица стекло је држављанство Републике Србије што представља највећи процес интеграције избеглица у савременој Европи. Према подацима из 2021. године, у Републици Србији се налази још 25.330 избеглица из Босне и Херцеговине и Хрватске.

Управљање миграцијама остварује се побољшањем положаја и заштитом права и интереса припадника дијаспоре и Срба у региону, очувањем, јачањем и остваривањем веза припадника дијаспоре и Срба у региону са Републиком Србијом.

Миграције унутар избегличке и ИРЛ популације трају и данас у погледу промене места боравка и најчешће су условљене социо-економским факторима, што је веома тешко пратити. Због своје економске развијености и обзиром да је једна од градских општина, ГО Лазаревац је веома привлачна за избегла, ИРЛ и повратнике по реадмисији у погледу настањивања, запошљавања, отпочињања приватног предузетништва, рада у „сивој“ економији и др.

У оквиру спремности ГО Лазаревац да реагује на изненадан прилив лица захваћених мигрантским кретањима потребно је јачање капацитета за унапређење квалитета живота у локалној средини кроз опремање смештајног простора, простора за информативне, едукативне, спортске и здравствене услуге као и спровођење неопходних активности на јачању толеранције и отклањања предрасуда и страха кроз развој комуникације и дијалога.

Досадашње активности на територији ГО Лазаревац у односу на избеглице и ИРЛ и повратницима по реадмисији

ГО Лазаревац о избеглицама, ИРЛ и повратницима по реадмисији брине на законом прописан начин преко институције које су за то надлежне: повереник за избеглице, Црвени Крст, Центар за социјални рад, здравствене службе, просветне службе, НВО и др.

Повереник за избеглице свој рад заснива на: законима, прописима, међународним конвенцијама, инструкцијама и упутствима Комесаријата за избеглице и миграције. Припада Управи Градске општине Лазаревац–Одељењу за управу, и директно се бави решавањима проблема избеглица како административних тако и личних. Основни послови повереника су: израда предлога решења о признавању и укидању

статуса избеглице, евиденције промене адресе код пресељења избеглица и ИРЛ, припрема документације за издавање избегличке легитимације и легитимације ИРЛ, израда предлога закључака о исправци грешака у личним подацима, упис и евиденција ИРЛ и све промене везане за њихов статус, издавање потврда и уверења и сви други административни полови везани за избеглице и ИРЛ, вођење евиденције и пријава повратника по реадмисији, рад на изради делова или целих планских докумената везаних за остваривање права на разне врсте помоћи и интеграцију избеглица и ИРЛ и повратника по реадмисији. Према инструкцијама Комесаријата за избеглице повереник је организовао и спроводио: пописе избеглица, регистрацију избеглица и ИРЛ са бирачким правом, изборе за разне нивое власти у Хрватској, БиХ и на КиМ. У свим својим активностима повереник је имао велику подршку локалне власти.

У циљу ефикасније и комплетније помоћи избеглим, ИРЛ и повратницима по реадмисији, повереник редовно сарађује са КИРС и разним НВО по питањима правне помоћи, прибављања докумената, помоћи око решавања одређених егзистенцијалних питања и др. Нарочито добра сарадња се остварује са Црвеним крстом Лазареваца, Центром за социјални рад, УНХЦР, ОЕБС и другим хуманитарним организацијама.

Црвени крст ГО Лазаревац је у првим тренуцима егзодуса 1991.г, а и каснијих егзодуса била прва и водећа организација у прихватању и збрињавању избеглица из Хрватске, а касније из БиХ и са КиМ. Помоћ у проналажењу и обезбеђењу смештаја, храни, одећи и обући, средствима за хигијену једне су од основних активности којима се бавио Црвени крст ГО Лазаревац, где је право на ове врсте помоћи према евиденцији остварило око 3000 избеглица и 3000 ИРЛ. Посебно велику улогу у овом времену, преко Службе тражења, Црвени крст Лазареваца је имао у проналажењу, у ратном метежу изгубљених и несталих лица, у циљу спајања породица. Своју активност Црвени Крст је базирао на самопрегорном и несебичном ангажовању и учешћу волонтера.

Центар за социјални рад– Одељење у Лазаревцу поступајући по Закону о социјалној заштити и социјалној сигурности, у оквиру својих надлежности омогућио је остваривање разних видова помоћи за најугроженије категорије избеглица и ИРЛ и то:

- смештај у домове за старање и негу - 5 лица
- НСП-а - 25 породица

Реализоване помоћи за породице избеглих и расељених лица до 2024. године.

Година	Назив пројекта	Донатор/партнер	Учешћејединице локал несамоуправе
2010.	Помоћ у грађ.мат. 2.625.000	Комесаријат	19 породица
2011.	Помоћ у грађ.мат. 2.750.000	Комесаријат	10% 18 породица
2012.	Помоћ у грађ.мат. 2.640.000	Комесаријат	10% 17 породица
2012.	Помоћ у грађ.мат. 4.800.000	Комесаријат	10% 24 породица
2013.	Помоћ у грађ.мат. 2.200.000	Комесаријат	10% 9 породица
2013.	Монтажне куће 5 ком.	Комесаријат	Грађевинско и комунално опремање
2013.	Градња станова 48 ком.	Комесаријат	Локација са потребном инфраструктуром
2015.	Помоћ у грађ.мат. 3.850.000	Комесаријат	10% 14 породица
2012.-2018.	Доходовне активности 8.200.000	Комесаријат	10% 68 породица

2017.	Куповина сеоских кућа за породице избеглица	Комесаријат	7 породица
2018.	Доходовне активности 1.572.809,00 и СК и помоћ у грађ.мат 1.375.322,00	Комесаријат	ДА-12 породица СК и грађ. мат. -1 породица
2019.	Доходовне активности 1.199.938,80; СК 1.200.000,00 и помоћ у грађ.мат. 200.000,00	Комесаријат	ДА-10 породица СК и грађ.мат-1 породица; грађ.мат.-6 породица
2020.	СК 1.264.940,00 и помоћ у грађ.мат . 195.000,00	Комесаријат	1 породица
2022.	СК ИРЛ 1.700.000,00 и помоћ у грађ. материјалу 196.616,40	Комесаријат	10% 1. породица
2023.	СК избеглице 1.700.000,00 и помоћ у грађ. материјалу 247.116,00	Комесаријат	10% 1. породица
2023.	ГМ ИРЛ 776.984,80	Комесаријат	10% 3. породице
2023.	ГМ избеглице 789.460,80	Комесаријат	10% 2. породице

Укупна вредност додељених помоћи породицама избеглица и расељених лица заједно са једнократним помоћима у новцу за набавку лекова и лечење и у набавци огрева износи око 90.000.000,00 динара.

ОСТАЛЕ КАТЕГОРИЈЕ МИГРАНАТА

1. Избеглице према Закону о азилу и привременој заштити, тражиоци азила и ирегуларни мигранти у великој мери, због свог стратешког и геополитичког положаја, Западни Балкан је постао битна тачка на једној од главних миграторних рута на путу ка ЕУ. Током 2015. године, државну границу Србије прешло је више од пола милиона миграната са Блиског Истока, Азије и Африке, готово тридесет пута више у односу на целу 2014. годину. Чињеница да је од тог броја укупно поднето мање од 700 захтева за азил, говори да жељена дестинација миграната није Србија, већ државе чланице Европске уније. Овакав развој ситуације ствара притисак на институције које се баве управљањем миграцијама како у организационом тако и у финансијском погледу јер управљање миграцијама представља комплексан процес који захтева планско и организовано поступање, као и координисан приступ и континуирану сарадњу свих релевантних органа.

Општина Лазаревац се у овом тренутку не налази на транзитним рутама и на територији општине нема регистрованих миграната у потреби без утврђеног статуса и тражиоца азила.

2. Дијаспора

Према Закону о дијаспори и Србима у региону (члан 2. став 1), дијаспора обухвата држављане Републике Србије који живе у иностранству, припаднике српског народа и иселенике са територије Републике Србије и из региона, као и њихове потомке. Према томе, дијаспору чине сви припадници српског народа и лица српског порекла, независно од места рођења и дужине боравка у иностранству. Према уделу припадника дијаспоре у односу на укупан број становника у држави, Република Србија спада у ред земаља са изузетно бројном дијаспором, јер се процењује да ван државе живи око 4,5–5 милиона становника. Дијаспора може имати кључну улогу у садашњем и будућем развоју локалне заједнице, пре свега преко инвестирања и трансфера знања.

Сагледава се као важан канал који олакшава двосмерни проток капитала – социјалног, односно хуманог, интелектуалног, политичког, културног и финансијског. Мигранти представљају мостове који повезују места порекла и дестинације, који могу да унапреде дијалог захваљујући транснационалним везама које одржавају, преношењем знања и искуства и финансијским ресурсима којима могу побољшати стање у локалној заједници. На тај начин помажу остваривању сарадње и подстичу развојне идеје. Спона је најјача на локалу, односно друштвена мрежа је најгушћа и жеља за улагањем властитих ресурса најснажнија када се ради о блиској средини и конкретним људима којима је подршка неопходна. За овако нешто треба да постоји системска подршка државе, и на националном и на локалном нивоу.

За активирање потенцијала и успостављање сарадње са дијаспором, неопходно је прво мапирање дијаспоре и постојећих удружења, али су нужне и опсежне консултације са припадницима дијаспоре пре него што се приступи конкретним облицима сарадње. Неопходно је да се препознају и мапирају постојеће иницијативе дијаспоре – програми, мреже, удружења, стручни и пословни клубове у заједници и земљама дестинације; и пронађу начини да се подрже и повежу са развојним потребама локалне заједнице.

Међутим, евидентан је мањак информација и званичних података о броју и структури учесника циркуларних миграција, броју лица у дијаспори, као и званичних контаката са тим лицима или организацијама у иностранству. Општина се залаже да у будућности отвори канале комуникације са лицима/организацијама у дијаспори, покуша да дође до званичних података и потенцијално именује лице/оформи тело које ће се бавити одржавањем сталних канала комуникације, као и да евентуално организује један годишњи догађај где ће се та лица/организације окупити у матици.

Усвајањем Локалног акционог плана за управљање миграцијама, формирањем тимова за праћење и мапирање дијаспоре као и за мапирање и праћење циркуларних миграција отвара се могућност институционалне синергије, а која ће дати резултате у виду спровођења и унапређења сарадње дијаспоре и матице и подстицање транснационалног предузетништва, стварања услова за праћење, подстицање и подршку циркуларним и повратним миграцијама, стварања услова за ефикасније управљање унутрашњим миграционим токовима.

3. Жртве трговине људима

Иако су уложени напори у решавању проблема трговине људима и даље се у Републици Србији препознају континуирано скоро све форме трговине људима (сексуална експлоатација, радна експлоатација, принуда на просјачење, принуда на вршење кривичних дела, принудни бракови са елементима експлоатације и др.). Статистичка анализа указује на велики удео домаћих држављана жртава трговине људима којима је трговано у оквиру граница Републике Србије, пораст броја деце жртава трговине људима, појаву дуалне или вишеструке експлоатације жртава као и пораст броја домаћих држављана жртава трговине људима у иностранству и то мушкараца жртава радне експлоатације у индустрији грађевине и жена жртава експлоатације у проституцији.

Интензивни мешовити миграциони токови са подручја Блиског Истока, Азије и Африке ка земљама Европске уније, преко територије Републике Србије, усложњавају одговор државе и друштва на проблем трговине људима. Међу ирегуларним мигрантима, избеглицама и тражиоцима азила су и оне категорије које су посебно рањиве од трговине људима и експлоатације и њих треба препознати и заштитити, а нарочито младе девојке и децу која путују без пратње.

Основни и најважнији начин деловања општине ће бити превенција, у настојању да се спречи увлачење људи у ланац трговине људима. То подразумева едукације појединаца и група да препознају проблем, његове појавне облике, разнолике начине за увлачење људи у ланац трговине људима. Такође, програм едукације је усмерен на

развијање вештина, способности и умећа за супротстављање тој појави, начина реакције на њу и информисање надлежних органа о сумњи да постоји проблем.

Сарадња на локалном нивоу биће унапређена јачањем локалних тимова за борбу против трговине људима и унапређењем сарадње локалних тимовима са Канцеларијом за координацију активности у борби против трговине људима. Канцеларија ће, у сарадњи са другим партнерима, подржати активирање раније основаних локалних тимова који су тренутно неактивни, као и оснивање локалних тимова у локалним самоуправама у којима они тренутно не постоје. Локални тимови спроводиће активности на основу плана рада. Предвиђено је и њихово повезивање са саветима за миграције који постоје у свакој локалној самоуправи, укључивањем заједничких активности локалних тимова и савета за миграције у локалне акционе планове за миграције. Укључивањем активности које се односе на упућивање и заштиту жртава трговине људима у јавне позиве за доделу подстицаја за спровођење мера и активности неопходних за достизање утврђених циљева из области управљања миграцијама у јединицама локалне самоуправе, омогући ће коришћење ових средстава за њихово финансирање. За локалне тимове организоваће се обуке ради унапређења њиховог знања о различитим аспектима трговине људима, а искуства и добре праксе размењиваће се кроз одржавање редовних годишњих састанака, као и кроз билатералне размене и подршку између новооснованих локалних тимова и локалних тимова који дужи низ година успешно делују. Осим повећања броја локалних тимова и њихових активности, циљ је проширити распон субјеката укључених у рад локалних тимова, што подразумева и организације цивилног друштва, у циљу квалитетнијег превентивног рада, али и изградње капацитета за пружање подршке жртвама у локалним заједницама у којима жртве живе.

На територији општине Лазаревац, до сада није било идентификованих жртава трговине људима.

ПОГЛАВЉЕ 3

АНАЛИЗА СИТУАЦИЈЕ И СПОРНА ПИТАЊА У ОБЛАСТИ УПРАВЉАЊА МИГРАЦИЈАМА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ЛАЗАРЕВАЦ

Анализа контекста или радног окружења обухвата четири врсте квалитативних анализа:

- Преглед документације релевантне за питања избеглих и интернорасељених лица,
- Анализу стања (SWOT),
- Анализу заинтересованих страна (локалних актера),
- Анализа проблема са закључцима.

Анализа или Преглед документације обухватила је неколико кључних међународних, националних стратешких докумената релевантних за ову област, актуелни законски оквир који регулише питања у области управљања миграција у Републици Србији, постојећа стратешка документа ГО Лазаревац и реализоване и актуелне пројекте и програме намењене избеглим и интерно расељеним лицима.

Област управљања миграција у нашој земљи регулисан је са међународним, националним, градским и локалним стратешким документима релевантним за питања од значаја за различите избегличке и мигрантске групе, као и актуелним законским оквиром који регулише положај предметних група у нашој земљи. Имајући у виду да је Република Србија земља са највећим бројем избеглица и интерно расељених лица у региону, као и да је током деведесетих година XX века са просторе бивше Југославије трајно или привремено дом напустило готово два милиона становника, јавила се потреба за регулисањем статуса наведених група.

Измене миграционог контекста условиле су потребу ажурирања и ревизије старих и нових израде локалних акционих планова у области управљања миграцијама. Осим са константно присутним проблемом принудних миграција (избеглиштво, интернорасељавање, ирегуларне миграције), Србија се суочава и са великим проблемом спољних миграција домаћег становништва, депопулацијом становништва, великим

бројем регуларних и ирегуларних повратника, као и значајним унутрашњим миграцијама. У том смислу, укључивање нових категорија миграната у документу јавне политике на локалу је нарочито важно, како би се ублажили могући негативни ефекти, а ојачао позитиван утицај миграција на локални развој. Све укупни циљ рада на ревизији ових докумената јесте стварање привредног и друштвеног амбијента за успоравање одласка радног способног становништва, јачање веза са дијаспором, подстицање повратних и циркуларних миграција, привлачење страна различитих образовних профила, као и ефикасније управљање унутрашњим миграционим токовима. Дакле, у фокусу новог локалног акционог планирања нису више искључиво категорије угрожених лица и различити видови помоћи у њиховом збрињавању, већ је акценат на стављању миграција у функцију одрживог развоја локалних заједница.

Нови трендови на пољу управљања миграцијама рефлектовали су се кроз измене међународног и националног правног оквира, као и националних стратешких докумената. Република Србија је израдила и усвојила низ закона и под законских аката, стратегија, акционих планова, стварајући правни оквир који директно или индиректно регулише питања миграција на националном нивоу. Полазећи од чињенице да миграције представљају глобални феномен чији утицај и последице превазилазе једне државе, национално законодавство се постепено усклађивало са међународним и европским правним стандардима и тековинама.

Преглед документације обухватио је неколико кључних међународних, националних и локалних стратешких докумената релевантних за ову област као и актуелни законски оквир који регулише питања регуларних и ирегуларних миграција у Републици Србији.

Међународни оквир

Међународно миграционо право обухвата правила међународног права која се односе на све категорије миграната. Република Србија је страна потписница следећих међународних декларација и уговора који се посредно или непосредно односе на мигранте:

- 1948 Универзална декларација о људским правима;
- 1951 Конвенција о статусу избеглица и пратећи Протокол 1967;
- Међународни пакт о грађанским и политичким правима;
- Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима;
- Међународна конвенција о укидању свих облика расне дискриминације;
- Конвенција о правима детета;
- Конвенција о правном положају лица без држављанства ;
- „Водећи принципи Уједињених нација о интерном расељању” (1998/2004);
- Глобални компакт о сигурним, уређеним и регуларним миграцијама;
- УН Агенда 2030 за одрживи развој;
- Споразум о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица и Републике Србије („Службени гласник РС” , број 83/08);
- Европска конвенција за људска права (1950);
- Конвенција Савета Европе о борби против трговине људима;

Овде ћемо се посебно осврнути на два документа која недвосмислено указују на везу миграција и одрживог развоја локалне заједнице.

Агенда УН за одрживи развој 2030 - Реч је о глобалној развојној агенди за период након 2015. У наредних 15 година се од држава потписница очекује да мобилишу све ресурсе како би искоренили сиромаштво, борили се против неједнакости и нашли одговоре на климатске промене. Агенда 2030, са 17 циљева и 169 потциљева одрживог развоја укључује све три кључне димензије одрживог развоја: економски раст, социјалну инклузију и заштиту животне средине. Институционални развој и сарадња, који треба да обезбеде владавину права и мир, су такође покривени одговарајућим циљевима. Једна од идеја водила Агенде 2030 јесте да свако осети добробит од њене примене и да се нико не остави иза колоне (“leave no one behind”). Најважнији специфични потциљ који се односи на миграције је 10.7: „Олакшати прописне, безбедне, регуларне и одговорне миграције и мобилност људи, укључујући и кроз примену планских и добро управљаних миграционих политика “. Мигранти доприносе развоју кроз: транснационалне везе, искуства и знања и финансијске ресурсе који могу значајно да унапреде локалну

заједницу. Интегрисање миграција и развоја у приоритете ће се одразити на неколико сектора – од тржишта рада, пореских прихода и урбаног планирања.

Основу за националне стратегије представља Глобални споразум о сигурним, уређеним и регуларним миграцијама – први међународни, односно између више држава договорен споразум под окриљем УН, који покрива све сегменте ове области (Global Compact for Migration, или скраћено GCM), чија је главна карактеристика интегрални – заједнички приступ решавању проблема миграција на глобалном нивоу.

Глобални компакт (GCM) представља међународни стратешки документ са веома широко постављеним приступом како би се заједничким приступом међународне заједнице оснажиле могућности за постизање различитих циљева ради побољшања положаја становништва на целој планети, заштити свих елемената природе и живота на свим континентима и океанима, односно живота уопште, чији је један од приоритета плански интегративни приступ решавању нарастајућег феномена глобалних миграција, како би се удруженим напорима, средствима и усаглашеним активностима појединачних учесника постигли оптимални резултати. Државе потписнице су утврдиле укупно 23 циља који треба да обезбеде да сви мигранти, неvezано за њихов статус, буду у прилици да остварују људска права кроз обезбеђен приступ базичним услугама.

Свака држава појединачно извештава о имплементацији GCM на својој територији, и то на основу резултата који се бележе на локалном нивоу.

Национални законодавни и стратешки оквир

Национални законодавни оквир од значаја за питања управљања миграцијама је садржан у следећим документима:

- Закон о избеглицама („Службени гласник РС”, бр. 1/92, „Службени лист СРЈ”, бр. 42/2002-одлука СУС и „Службени гласник РС”, бр. 30/2010);
- Закон о управљању миграцијама („Службени гласник РС”, бр. 107/2012);
- Закон о азилу и привременој заштити („Службени гласник РС”, бр. 24/2018);
- Закон о странцима („Службени гласник РС”, бр. 24/2018 и 31/2019);
- Закон о држављанству Републике Србије („Службени гласник РС”, бр.135/04, 90/07 и 24/18);
- Закон о раду („Службени гласник РС”, бр.24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – Одлука УСРС 113/17 и 95/18 – Аутентично тумачење)
- Закон о Црвеном крсту Србије („Службени гласник РС”, бр. 107/2005);
- Закон о матичним књигама („Службени гласник РС”, бр. 20/09, 145/14 и 47/18)
- Закон о личној карти („Службени гласник РС”, бр. 62/06, 36/11 и 53/21)
- Закон о пребивалишту и боравишту грађана („Службени гласник РС”, бр. 87/11)
- Закон о социјалној заштити („Службени гласник РС”, бр. 24/2011 и 117/2022-одлука УС);
- Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС”, број 129/2007, 83-2014-др. Закон, 101/2016-др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон);
- Закон о дијаспори и Србија у региону („Службени гласник РС”, бр. 88/09);
- Закон о потврђивању Споразума између Републике Србије и Европске заједнице о реадмисији лица која незаконито бораве („Службени гласник РС – Међународни уговори”, бр. 102/07) и др.
- Одлука о пружању привремене заштите у Републици Србији расељеним лицима која долазе из Украјине "Службени гласник РС", бр. 36 од 18. марта 2022, 21 од 17. марта 2023.

Национални стратешки документи од значаја за питања управљања миграцијама су:

- Национални план за интеграцију Републике Србије у Европску унију;
- Стратегија за управљање миграцијама („Службени гласник РС”, бр. 59/2009);
- Стратегија о економским миграцијама Републике Србије за период 2021–2027. године („Службени гласник РС”, бр. 21/2020);

- Стратегија за решавање питања избеглица и интерно расељених лица за период од 2015. до 2020. године („Службени гласник РС", бр. 62/2015);
- Стратегија реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији („Службени гласник РС", бр. 15/2009);
- Стратегија очувања и јачања односа матичне државе и дијаспоре и матичне државе и Срба у региону („Службени гласник РС", бр. 4/11 и 14/11);
- Стратегија запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године („Службени гласник РС", бр. 18/21-4 и 36/21);
- Стратегија супротстављања ирегуларним миграцијама у Републици Србији период 2018. до 2020. године („Службени гласник РС", бр. 105/2018);
- Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2022. до 2030. године („Службени гласник РС", бр. 23/2022);
- Национална стратегија социјалног становања („Службени гласник РС", бр. 13/2012);
- Стратегија одрживог опстанка и повратка на Косово и Метохију („Службени гласник РС", бр. 32/2010);
- Стратегија за родну равноправност 2021-2030;
- Стратегија подстицања рађања 2018;
- Национална Стратегија за младе 2015-2025 ;
- Програм за борбу против трговине људима у Републици Србији за период 2024–2029. године: 25/2024-3;
- Стратегија развоја образовања у Србији до 2030. године;
- Стратегија превенције и заштите од дискриминације 2022-203;
- Стратегија пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014–2024. године („Службени гласник РС", бр. 85/14);
- Стратегија за смањење сиромаштва (2003);
- Национална стратегија одрживог развоја (2008);
- Национални план акције за децу.

Прегледом и анализом стратешке документације међународног, националног, градског и локалног карактера дошли смо до неколико најважнијих закључака и то:

- Национална стратегија за управљање миграцијама дефинише планско и организовано управљање миграцијама пружењем спољних и унутрашњих миграционих кретања, и спровођење активности које ће довести до подстицања регуларних и сузбијања нерегуларних миграција, као и решавање проблема избеглица и ИРЛ, ефикасан и ефективни прихват и одржива социо-економска реинтеграција повратника - грађана Републике Србије по споразуму о реадмисији.
- Стратегија економских миграција Републике Србије – покрива низ тема у вези са феноменом економских миграција, њиховим управљањем, корелацијом миграција и развоја, као и улогом дијаспоре као покретача (локалног) развоја. Кључне циљне групе су радно способно становништво, дијаспора, повратници из иностранства и странци различитих образовних профила. Општи циљ Стратегије је стварање привредног и друштвеног амбијента за успоравање одласка радно способног становништва, јачање веза са дијаспором, подстицање повратних и циркуларних миграција, као и привлачење странаца различитих образовних профила.
- Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица дефинише основне правце деловања - обезбеђивање услова за повратак и обезбеђивање услова за локалну интеграцију, што је потпуно у складу са међународним циљевима за решавање положаја ове групе грађана.
- Стратегија реинтеграције повратника по споразуму о реадмисији (2009) утврђује приоритетне области, као што су: издавање личних докумената, решавање питања смештаја, стварање могућности за запошљавање и остваривање других права, као што су право на здравствену заштиту, образовање, социјалну и породично-правну заштиту, итд. Одсуство координације и размене информација о повратницима представља озбиљну сметњу у регистрацији лица која се враћају

по основу реадмисије, утврђивању њихових потреба и пружању адекватне заштите ради њиховог укључивања у нову средину.

- Остале наведене националне стратегије пружају основу и дају смернице за развијање мера и акција у области локалне интеграције избеглих и интерно расељених лица којима се може допринети унапређењу њиховог животног стандарда и укупног друштвеног положаја.

У складу са Планом реаговања у случају повећаног прилива миграната и у сарадњи са локалним Саветима за миграције, надлежне институције су обезбедиле неопходну помоћ на терену, отвориле додатне транзитне центре и идентификовале одговарајуће објекте за хитни смештај миграната. Локални савети за миграције су предузели све неопходне активности како би се створили услови за благовремено реаговање у случају да се већи број миграната дуже време задржава на територији њихове општине. Комесаријат за избеглице и миграције организовао је обуку општинских/градских повереника за избеглице и миграције на тему прихвата и хуманитарног збрињавања миграната, како би се унапредила ефикасност представника локалних самоуправа у овој области за случај додатне ескалације броја миграната и потребе ангажовања додатног броја професионалаца на терену. Континуирана подршка актера на локалном нивоу је од изузетног значаја у решавању и превазилажењу мигрантске кризе. Управо овакав приступ и вертикална координација између централног и локалног нивоа власти допринели су бржем и организованијем одговору на тренутну ситуацију у погледу прилива миграната.

Анализа стања

Анализа стања у локалној заједници по питањима унапређења положаја различитих категорија миграната извршена је кроз идентификовање досадашњих активности и резултата у овом домену те сагледавања позитивних капацитета и слабости локалне заједнице, као и могућности и препрека са којима се суочава у свом радном и животном окружењу. Анализа је урађена коришћењем SWOT технике.

	<p style="text-align: center;">CHAGE</p>	<p style="text-align: center;">СЛАБОСТИ</p>
<p>У Н У Т Р А Ш Њ Е</p>	<p>Постојање политичке воље Могућност општине да партиципира у одређеним пројектима Сарадња лок.самоуп. са НВО Добро организован Центар за соц. рад Добри технички и админ.капацитети Добри финансијски капацитети Искуство у партнерским пројектима Добра мрежа и сарадња са МЗ Добре могућности запошљавања Велики обрт финансијских средстава Могућност зараде у „сивој“зони Средиште великог броја привредних субјеката Добра комуникација привредника и локалне самоуправе Развијен приватни сектор</p>	<p>Општа незапосленост Статус Градске општине(недостак надлежности и финанс.средстава) Велика померања и миграције домицилног становништва Дуготрајне последице захваћености дела општине елементарним непогодама. Недостатак редовних и прецизних статистичких података о структури мигрантске популације Немоућност функционалног обавештавања овх група Неорганизованост и неактивност ових група Неусклађеност образовног система са потребама привреде(недостатак занатлија и мајстора) Нарушавање и загађивање животне средине Непрепознавање значаја економских миграција на локалном нивоу Недовољна информисаност о могућностима повезивања са дијаспором и улагањима дијаспоре Зависност од донаторских фондова у реализацији мера и активности које се тичу различитих категорија мигрантске популације</p>
<p>С П О Љ А Ш Њ Е</p>	<p style="text-align: center;">МОГУЋНОСТИ</p> <p>Статус Градске општине Могућност образовања на свим нивоима Подршка КИРС-а Постојање националних стратегија и програма Релативно лако интегрисање Законски обухваћене популације избеглица и повратника по реадмисији Олакшан приступ донаторским фондовима Могућност градње станова за лица слабије платежне моћи Преусмеравање миграционих токова унутар државе Повратак високообразоване радне снаге и стручњака</p>	<p style="text-align: center;">ПРЕПРЕКЕ</p> <p>Закон о локалној самоуправи(мале надлежности) Општа економска криза Спора примена националних стратегија Миграције Смањење донаторских фондова Неједнак третман избеглих и ИРЛ Скупо грађевинско земљиште Непредвидљив број повратника по реадмисији Непредвидив број миграната и тражиоца азила ниска свест грађана о значају економских миграција за развој државе Недовољна сарадња институција система на решавању проблема мигрантске популације; Недостатак атрактивних развојних шанси за повратнике из иностранства, Неконтролисано одвијање миграција које убрзава биолошку депопулацију у емиграционим просторима Немогућност добијања информација/података од појединих републичких инаституција;</p>

--	--	--

SWOT ANALIZA

Најважнији закључци анализе су:

- Локална заједница има значајне капацитете за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника по реадмисији. Локална власт је отворена за сарадњу са свим релевантним факторима за решавање проблема и положаја избеглих, интерно расељених лица повратника по реадмисији, миграната и тражиоца азила, али као Градска општина зависи од опредељених средстава и ресурса које Град уступа Општини за решавање ових проблема.
- Недовољно се користе стручни људски ресурси.
- Недовољно искоришћавање могућности да се средства прибаве изван локалне самоуправе, што је негативна пракса успостављања партнерства између јавног и невладиног сектора.
- Пословни сектор је мало или никако укључен у решавање проблема локалне заједнице, а самим тим и проблема избеглих и интерно расељених повратника по реадмисији.
- Неусклађеност школског образовног система и неадекватна образовна структура са потребама привреде.
- Искуство и сарадња установа, НВО и локалне самоуправе у припреми пројектних предлога и реализацији пројеката, што отвара могућност добијања донаторских средстава, која су потребна за испуњење свих пројектованих активности локалног акционог плана.
- Анализом заинтересованих страна: идентификоване су кључне заинтересоване стране за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица и повратника по реадмисији у ГОЛазаревац које су подељене на:
 - Крајње кориснике услуга (различите групе избеглих и интерно расељених лица и повратника по реадмисији),
 - Кључне партнере локалној самоуправи у развијању и примени мера и програма.
- Слаба веза дијапоре и матице, непостојање базе података и људских ресурса који се баве овом облашћу. Осим тога, ниска је свест грађана о значају економских миграција за развој локалне средине. Потребно је да се мигранти препознају као важни агенти промена, односно развојни потенцијал општине Лазаревац. Потребно је убрзано радити на јачању веза дијапоре и матице, стварању услова за праћење, подстицање и подршку циркуларним и повратним миграцијама, као и на едукацији, дијалогу и сарадњи, који су неопходни како би се максимизирале развојне могућности миграција.
- Неравномерна је обученост и сензибилисаност стручњака који раде на превенцији, заштити жртава и сузбијању трговине људима, као што није ни довољно развијена свест грађана и медија о свеукупном проблему трговине људима

Крајњи корисници Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица су :

- Избегла и интерно расељена лица у приватном смештају која немају трајно решено стамбено питање и повратници по реадмисији са нерешеним стамбеним питањем и без прихода.
- Избегла и интерно расељена лица која живе у сопственим безусловним објектима, а немају средства за адаптирање објекта чиме би значајно утицали

- на побољшање квалитета живота и повратници по реадмисији који имају неусловне стамбене објекте
- Избегла и интерно расељена лица и повратници по реадмисији која немају средства да заврше започету стамбену изградњу.
- Вишечлане и вишегенерацијске породице избеглих и интерно расељених и повратника по реадмисији.
- Породице избеглих и интерно расељених и повратника по реадмисији, чији су чланови тешко болесна лица, или деца са сметњама у развоју.
- Самачка старачка домаћинства без примања или са минималним приходима.
- Самохрани родитељи.
- Незапослена, радно способна избегла и интерно расељена лица и повратници по реадмисији.
- Становници нерегистрованих колективних центара.
- Становници неформалних насеља.
- Припадници дијаспоре
- Жртве трговине њудима
- Локално становништво

Кључни партнери локалној самоуправи у решавању проблема избеглица и ИРЛ и повратника по реадмисији су:

- Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије, обавља послове који се односе на: прихват избеглица, повратника по реадмисији, тражилаца азила и миграната, дефинисање њиховог статуса, организовање збрињавања избеглица, ИРЛ, повратника по реадмисији, тражилаца азила и миграната, вођење евиденције, усклађивање пружања помоћи избеглим и интерно расељеним лицима, повратницима по реадмисији и тражиоцима азила и мигрантима од стране других организација, покреће иницијативу за тражење међународне помоћи од институција Уједињених Нација и других организација, обавља координацију различитих програма за избегла и интерно расељена лица и повратнике по реадмисији.
- Општинска управа, обезбеђује општи оквир, локалну регулативу и услове за реализацију подршке избеглим и интерно расељеним лицима и повратницима по реадмисији у локалној заједници.
- Повереништво за избеглице и миграције, као део Општинске управе врши поверене послове, у оквиру своје основне делатности и координацију различитих програма који се односе на помоћ избеглим и интерно расељеним лицима и повратницима по реадмисији.
- Центар за социјални рад, је вишефункционална стручна установа социјалне заштите и представља базичну установу стручног рада и услуга у социјалној заштити у којој се непосредно или посредно задовољава већина социјалнозаштитних потреба грађана и њихових породица. Као корисници социјалне заштите потенцијално се могу јавити сви грађани и породице и то онда када се нађу или су изложени посебним тешкоћама у задовољавању својих основних потреба. Најважније функције центра су: непосредно остваривање социјалне заштите грађана и њихових породица, остваривање функције органа старатељства, праћење и проучавање социјалних потреба и проблема, превентивна делатност, планирање и програмирање социјалне заштите, координирање активности на спровођењу социјалне заштите и социјалног рада у општини.
- Црвени крст: кроз своју основну делатност.
- Национална служба за запошљавање: спроводи различите програме подршке запошљавању незапослених, радно способних који активно траже посао. Избегла, интерно расељена лица и повратници по реадмисији имају једнаке могућности као и сви други незапослени да користе ове програме.
- Образовне институције, укључују у образовни систем избегла и интерно расељена лица под једнаким условима као и за све друге ученике.

- Здравствене установе Дом здравља „ Др. Ђорђе Ковачевић “ са подручним амбулантама пружа услуге примарне и секундарне здравствене заштите као и специјалистичке прегледе. Избегла и интерно расељена лица остварују своја права из ове области као и сви други грађани.
- Невладине организације имају значајну улогу у процесу информисања избеглих и интерно расељених лица о различитим програмима, као и на поделу хуманитарне помоћи, обезбеђивање помоћи у прибављању личних докумената, правне помоћи и др.

Анализа проблема лица у области миграцијаје показала да су њихови главни проблеми у ГО Лазаревац следећи:

1. **Нерешено стамбено питање.** Овај проблем имају избегла и интерно расељена лица и повратници по реадмисији који станују у приватном смештају (проблем плаћања закупа и режијских трошкова) и лица која живе у сопственим објектима (неусловни објекти, недовршени објекти, мали стамбени простор).
2. **Незапосленост.** Генерално висока стопа незапослености у локалној заједници и недостатак радних места, условљавају високу незапосленост избеглих, интерно расељених лица и повратника по реадмисији. Већина избеглих и интерно расељених лица се бави привременим и повременим пословима који нису регистровани и другим облицима стицања зараде у „сивој“ економији.
3. **Недостатак материјалних средстава.** Изражен је у већем делу избегличке и расељеничке популације и повратника по реадмисији а посебно код: старачких домаћинстава, самохраних родитеља, породица које имају хроничне и тешко оболеле чланове или децу са сметњама у развоју.
4. **Проблеми правне природе.** Тешкоће око прибављања различитих докумената из држава порекла, права из пензионог и инвалидског осигурања, као и права на социјалну и здравствену заштиту.
5. **Недовољна сензибилност локалне заједнице** према проблемима избеглих и ИРЛ и повратника по реадмисији, огледа се у малом ангажовању локалне заједнице у решавању кључних проблема избеглих и интерно расељених и повратника по реадмисији.
6. **Недовољни и неодговарајући** социјално материјални подстицај за интеграцију избеглих и избеглих и ИРЛ и повратника по реадмисији.
7. **Пасивност избеглих и интерно расељених и повратника по реадмисији** у локалној заједници у односу на сопствене проблеме који се исказује кроз непостојање свести о самоорганизовању.
8. **Отежано располагање имовином** у местима или земљама порекла. Овај проблем се манифестује на локалном нивоу, али је његово решавање везано за националне институције и сарадњу Р.Србије са бившим републикама СФРЈ, односно међународном управом на Косову и Метохији.
9. **Слаба веза дијаспоре и матице,** непостојање базе података и људских ресурса који се баве овом облашћу.
10. **Неравномерна је обученост и сензибилисаност стручњака** који раде на превенцији, заштити жртава и сузбијању трговине људима, као што није ни довољно развијена свест грађана и медија о све укупном проблему трговине људима.

Општи закључци анализе

Локална заједница и локална самоуправа имају различите капацитете за бављење проблемима у области управљања миграцијама, као што су: људски ресурси, одговарајућа развојна документа, стратешки приступ развоју општине и др. Специфичан статус Градске општине Лазаревац умногоме ограничава поље деловања локалне самоуправе за решавање проблема ове циљне групе.

Нерешено стамбено питање вишечланих породица и проблеми у располагању имовином и земљама и местима порекла значајно доприносе социјалном сиромаштву и лошем квалитету живота избеглих и интерно расељених лица, нерешани стамбени и

егзистенцијални проблеми повратника по реадмисији, је директан проблем локалне заједнице. Постојање великог броја лица без правног субјективитета „Правно невидљива лица“, то јест лица која нису уписана у матичне књиге на територији Р. Србије, односно лица, која су уписана у матичне књиге, али не поседују одговарајућа лична документа. Пасивност недовољна самоорганизованост и лоша информисаност самих избеглих и интерно расељених и повратника по реадмисији, додатно доприносе њиховом незадовољавајућем положају и релативно ниском нивоу интегрисаности у локалну заједницу. Изузетно лош друштвени и економски положај жена избегличко расељеничке популације повратника по реадмисији. Лоша и неадекватна образовна структура додатно отежава запошљавање избеглих и ИРЛ и повратника по реадмисији. Препоруке:

- Покренути иницијативу за стално стамбено збрињавање на територији локалне самоуправе.
- Умрежавање и ефикаснија сарадња свих релевантних чинилаца за решавање проблема избеглих и интерно расељених лица повратника по реадмисији.
- Покретање иницијативе за већа финансијска издвајања из републичког и градског буџета и формирање фондова за решавање стамбених проблема.
- Повећати запосленост преквалификацијом и доквалификацијом избеглих и интерно расељених и повратника по реадмисији лица за дефицитарна занимања.
- Обезбедити континуиране едукативне програме из области пољопривредне производње.
- Организовати попис избеглих и интерно расељених лица и прибавити податке о броју могућих повратника по реадмисији у циљу сагледавања правог бројчаног стања.

ПОГЛАВЉЕ 4

ПРИОРИТЕТНЕ ЦИЉНЕ ГРУПЕ

Критеријуми локалног акционог плана за избор приоритетних група међу избеглим и интерно расељеним лицима и повратника по реадмисији на територији ГО Лазаревац су следећи:

- Видљивост и распрострањеност проблема у локалној заједници;
- Стамбена и егзистенцијална угроженост циљне групе;
- Бројност циљне групе погођене одређеним проблемом;
- Незапосленост и материјално сиромаштво одређене циљне групе
- Хитност решавања проблема (степен угрожености);
- Заинтересованост саме циљне групе за решавање проблема;
- Необухваћеност групе системским мерама подршке и помоћи.

Елиминаторни критеријуми: ресурси којима располаже локална самоуправа и овлашћења локалне самоуправе при располагању тим ресурсима (Статус градске општине).

Приоритетне групе, одабране на основу ових критеријума су:

1. Избегла и интерно расељена лица и повратници по реадмисији која немају трајно решено стамбено питање било да живе у приватном смештају или у сопственим недовршеним и безусловним стамбеним објектима.

2. Незапослена радно способна избегла и интерно расељена лица и повратници по реадмисији.

Најугроженија лица у оквиру предходних приоритетних група:

- Породице чији су чланови тешко или хронично болесна лица, или деца са сметњама у развоју;
 - Самохрани родитељи без сталних примања;
 - Самачка старачка домаћинства без сталних прихода;
 - Вишечлане и вишегенерацијске породице;
 - Жене носиоци породичног домаћинства;
 - Роми.
3. Правно невидљива лица, лица без правног субјективитета.
4. Припадници дијаспоре пореклом са територије градске општине Лазаревац
5. Жртве трговине људима и пружаоци услуга заштите који раде са групама под ризиком

Приоритетни проблеми су:

- Нерешено стамбено питање;
- Незапосленост;
- Недостатак материјалних средстава за живот;
- Здравствени проблеми.

ПОГЛАВЉЕ 5

ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ

- Општи циљ

Кроз свеобухватно управљање миграцијама створити услове за испуњавање секторских циљева као што су: побољшање социјалног положаја, заштита права избеглих, интерно расељених лица, повратника и осталих мигрантских група, стварање амбијента за коришћење позитивних развојних потенцијала миграција и ублажавање негативних ефеката одлива становништва.

- Специфични циљеви

Табеле :

1. У периоду 2025. до 2029. године, у сарадњи са донаторским организацијама трајно решити стамбено питање за најмање 8 породица избеглих и интерно расељених лица и повратника по реадмисији, откупом 8 одговарајућих сеоских домаћинстава.

Динамика реализације: Откуп три домаћинства, за три породице прве две календарске године, после два домаћинства за две породице следеће две године.

2. У периоду 2025. до краја 2029. године, трајно решити стамбено питање за најмање 24 породица избеглих и интерно расељених лица и повратника по реадмисији, која имају започет, недовршен или за живот неуслован стамбени објекат, доделом пакета грађевинског материјала.

Динамика реализације : Сваке календарске године обезбедити најмање 6 (шест) донација у грађевинском материјалу за најмање 6 (шест) породица избеглица и ИРЛ и повратника по реадмисији.

3. У периоду од 2025. године до 2029. године после сагледавања потреба за повратника по реадмисији, наћи најоптималнија решења за њихово укључивање у локалну заједницу кроз програме: образовања, samozapoшљавања, решавања стамбених потреба и др.

4. У сарадњи са донаторским организацијама и надлежним Министарствима Владе Р. Србије у периоду од 2025. до 2029. године обезбедити доделу средстава за

покретање породичног посла тзв. доходовних грантова за 32 породице избеглих и интерно расељених лица и повратника по реадмисији.

Динамика реализације: Сваке календарске године обезбедити доделу најмање 8 (осам) доходовних грантова за 8 (осам) породица избеглих и интерно расељених лица и повратника по реадмисији.

5. У периоду од 2025. до 2029. године, ојачати капацитете општине Лазаревац, формирати базу података и успоставити механизме сарадње са дијаспором ради јачања економског и културног развоја општине кроз подстицање ангажовања и материјалних улагања дијаспоре.

6. У периоду од 2025. до 2029. године, кроз округле столове, тематске радионице, медијску кампању и друге активности, обезбедити оснаживање и пружање подршке умрежавању локалних институција у превенцији трговине људима и унапређења квалитета услуга које пружају жртвама трговине људима. Такође, побољшати борбу против трговине људима спровођењем едукативно-информативних кампања и организацијом најмање 4 радионице/трибине са темом превенције трговине људима и заштите жртава намењених најширој јавности и/или државним и невладиним представницима који раде са групама под ризиком.

На локалном нивоу, потребно је унапредити заштиту жртава, унапређењем сарадње и јачањем партнерстава са организацијама цивилног друштва и другим релевантним актерима.

ПОГЛАВЉЕ 6

АКТИВНОСТИ – ЗАДАЦИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛАПА-А

Специфичан циљ бр.1 за период од 2025. до 31.12.2028.год.

Активност	Период реализације	Очекивани резултати	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери
				Буџет локалне самоуправе	остали извори		
Усвајање ЛАП-а.	I квартал 2025.год	Усвојен ЛАП	Записник са скупштине			Савет за миграције, Скупштина ГО Лазаревац	
Формирање комисије и израда плана откупа.	I квартал 2025	Формирана комисија, урађен правилник услова и критеријума	Донесене одговарајуће одлуке, усвојен правилник			Савет за миграције КИРС, НВО	МЗ, службе ГО, локална средства информисања
Аплицирање код НВО и донатора.	I квартал 2025	Одобрена средства	Потписан уговор	€	€	Председник ГО	НВО, УН ХЦР, КИРС
Расписивање конкурса, прикупљање пријава.	II квартал 2025	Конкурс објављен, пријава прикупљене документације	Позив за учешће на конкурс			Комисија Савет за миг.	Стручне службе, МЗ

Локални акциони план за управљање миграцијама

Обилазак, попис, класификација сеоских кућа, тј одговарајуће непокретности .	III квартал 2025	Сачињена документација о објектима	Записници, фотографије	4.875 €	48.750 €	Комисија, Савет	Стручне службе
Решавање по пријавама.	IV квартал 2025. и даље	Одлуке и решења	Утврђена коначна листа корисника донације			Конкурсна комисија	Локална средства информисања, стручне службе
Склапање уговора о откупу.	IV квартал и даље	Уговори и решења	Закључени уговори			Комисија, Савет за миграције	Стручне службе, Катастар непокретности
Потписивање уговора. Увођење корисника у посед.	I квартал 2026	Потписан уговор, корисник уведен у посед	Корисник уписан у власнички лист			Председник ГО Лазаревац, корисници	Стручне службе

У 2025/2026 години на наведени начин откупити три сеоске куће са окућницом или одговарајуће непокретности, а 2027/2028 године још две сеоске куће са окућницом или одговарајуће непокретности.

Специфичан циљ бр. 2 за период 2025. до 31.12.2029.године

Активност	Период реализације	Очекивани резултати	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери
				Буџет. лок, самоупр.	остали извори		
Усвајање ЛАП-а	I квартал 2025. год	Усвојен ЛАП	Записник са скупштине			Савет за миграције Скупштина ГО Лазаревац	
Формирање комисије и израда правилника	I квартал 2025	Формирана комисија, урађен правилник услова и критеријума	Донете одговарајуће одлуке, усвојен правилник			Савет за миграције, КИРС, НВО	Стручне службе
Аплицирање код НВО и донатора	I квартал 2025	Одобрена средства	Потписан уговор	4.000 €	40.000€	Председник ГО	КИРС, УНХЦР, НВО
Расписивање конкурса, прику	I квартал	Конкурс објављен, прија	Позив за учешће на			Конкурсна	Локална средства

Локални акциони план за управљање миграцијама

пљење пријава	2025 и даље	-ва прикупљене	конкурсу			комисија	информисања, стручне службе
Решавање по пријавама, увиђај на терену	II квартал и даље	Одлуке и решења	Уговори, записници			Комисија, Савет	Стручне службе
Потписивање уговора са корисницима	II квартал 2025	Потписани уговори	Потписи на уговору			Председник ГО Лазаревац, корисници	Сручне службе
Расписивање јавне набавке и одабир снабдевача	III квартал	Расписан тендер, одабран снабдевач	тендерска документација			тендерска комисија	Стручне службе
Допрема и контрола уградње материјала	III и IV квартал и даље	Допремљен и уграђен материјал	записници фотографије			Комисија савет, корисници	Стручне службе

У 2025/2026 години на наведени начин доделити грађевински материјал за дванаест породица, а 2027/2028 године за још дванаест породица.

Специфичан циљ бр.3 за период од 2025. до 31.12.2029. године

Активност	Период реализације	Очекивани резултати	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери
				Буџет. лок. само-упр.	остали извори		
Усвајање ЛАП-а	I квартал 2025. год	Усвојен ЛАП	Записник са скупштине			Савет за миграције Скупштина ГО Лазаревац	
Формирање комисије и израда правилника	I квартал 2025	Формирана комисија, урађен правилник услова и критеријума	Донете одговарајуће одлуке, усвојен правилник			Савет за миграције КИРС, НВО	Стручне службе
Аплицирање код НВО и донатора	I квартал 2025	Одобрена средства	Потписан уговор	1.625 €	16.250 €	Председник ГО	КИРС, УНХЦР, НВО
Расписивање конкурса, прикупљење пријава	I квартал 2025 и даље	Конкурс објављен, пријава прикупљене	Позив за учешће на конкурс			Конкурсна комисија	Локална средства информисања, стручне службе

Локални акциони план за управљање миграцијама

Решавање по пријавама, увиђај на терену,	II квартал и даље	Одлуке и решења	Уговори, записници			Комисија, савет	Стручне службе
Потписивање уговора са корисницима	II квартал 2025	потписан уговор	Потписи на уговору,			Председник ГО Лазаревац, корисници	Стручне службе
Расписивање јавне набавке и одабир снабдевача	III квартал 2025	расписан тендер, одабран снабдевач	тендерска документација			Тендерска комисија	Стручне службе
Допрема и контрола уградње материјала	III и IV квартал 2025. и даље	Допремљен и уграђен материјал	записници фотографије			Комисија Савет, корисници	Стручне службе

Уколико у периоду трајања ЛАП-а буде повратника по Споразуму о реадмисији, потребно је обезбедити једну сеоску кућу са окућницом или одговарајућу непокретност.

Специфичан циљ бр.4 за период од 2025. до 31.12.2029.године

Активност	Период реализације	Очекивани резултати	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери
				Буџет. лок, са-моуп	остал и извори		
Усвајање ЛАП-а	I квартал 2025. год	Усвојен ЛАП	Записник са скупштине			Савет за миграције, Скупштина	
Формирање комисије и израда правилника	I квартал 2025.	Формирана комисија, урађен правилник услова и критеријума	Донесене одговарајуће одлуке, усвојен правилник			Савет за миграције КИРС, НВО	Стручне службе
Аплицирање код НВО и донатора	I и II квартал 2025.	Одобрена средства	Потписан уговор	7.291,66€	72,916,66€	Председник ГО	НВО, УНХЦР, КИРС
Расписивање конкурса, прикупљење пријава	II квартал 2025. и даље	Конкурс објављен, пријава прикупљене	Позив за учешће на конкурс			Конкурсна комисија	Локална средства информисања, стручне службе
Решавање по пријавама, увиђај на терену	II квартал и даље	Одлуке и решења	Уговори, записници			Комисија, савет	Стручне службе

Локални акциони план за управљање миграцијама

Потписивање уговора са корисницима	III квартал 2025	Потписани уговори	Потписи на уговору			Председник ГО Лазаревац, корисници	Сручне службе
Расписивање тендера и одабир добављача	III квартал 2025	Расписана јавна набавка, одабран снабдевач	Тендерска документација			Тендерска комисија	Стручне службе
Допрема и испорука опреме	III и IV квартал 2025 и даље	Опрема допремљена и стављена у функцију	Записници фотографије			Комисија, савет, корисници	стручне службе

За доходовне активности и економско оснаживање породица, средства у табели су предвиђена за период 2025-2029. године.

Специфичан циљ бр. 5 за период од 2025. до 31.12.2029. године

Активност	Период реализације	Очекивани резултати	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери
				Буџет. лок, са-моуп	остал и извори		
Формирање тима/радне групе задужене за мапирање дијаспоре.	I квартал 2026. год	Формирана радна група	Формирана радна група			Радна група (представници ЈЛС, стручњаци за миграције и дијаспору, ИТ експерти, представници удружења дијаспоре).	КИРС, остали донатори
Дефинисање циљева мапирања (нпр. број припадника дијаспоре, професионални и профили, ниво	I квартал 2026. год	Циљеви дефинисани	Циљеви дефинисани			Радна група (представници ЈЛС, стручњаци за миграције и дијаспору,	

образовања, интереси).						ИТ експерти, представници удружења дијаспоре).	
Обука чланова радне групе - Развој методологије и алата за мапирање (упитници, дигиталне платформе, анкете)	I и II квартал 2026.	Чланови радне групе стекли знања о методологији за мапирање дијаспоре	Број одржаних обука и број обучених чланова тима			Радна група (представници ЈЛС, стручњаци за миграције и дијаспору, ИТ експерти, представници удружења дијаспоре).	КИРС, остали донатори
Идентификација извора података (нпр. амбасаде, конзулати, удружења дијаспоре, интернет и друштвене мреже).	I и II квартал 2026.	Идентификовани извори прикупљања података (нпр. амбасаде, конзулати, удружења дијаспоре, интернет и друштвене мреже)	Број идентификованих извора			Радна група (представници ЈЛС, стручњаци за миграције и дијаспору, ИТ експерти, представници удружења дијаспоре).	КИРС, остали донатори
Развој методологије и алата за мапирање (упитници, дигиталне платформе, анкете)	I и II квартал 2026.	Развијена методологија за мапирање дијаспоре	Број развијених алата			Радна група (представници ЈЛС, стручњаци за миграције и дијаспору, ИТ експерти, представници удружења дијаспоре).	КИРС, остали донатори
Фаза прикупљања података - Креирање и дистрибуција анкета путем дигиталних	III и IV квартал 2026. и даље	Прикупљени и анализирани подаци о дијаспори (о локацији, демографији, професионалним профилима и	Број дистрибуираних упитника / број посетилаца вебсајта/диг			Радна група (представници ЈЛС, стручњаци за миграције	КИРС, остали донатори

платформи (веб странице, друштвене мреже, email), Успостављање комуникације са кључним актерима (амбасаде, конзулати, удружења дијаспоре) итд.		интересима дијаспоре)	италне платформе, број учесника анкете			и дијаспору, ИТ експерти, представници удружења дијаспоре).	
Креирање базе података дијаспоре пореклом са територије ЈЛС	III и IV квартал 2026. и даље	База података креирана	База података			Радна група (представници ЈЛС, стручњаци за миграције и дијаспору, ИТ експерти, представници удружења дијаспоре).	КИРС, остали донатори
Израда извештаја о резултатима мапирања (демографски профил, професионална структура, интереси за сарадњу са ЈЛС	IV квартал 2026. и даље	Извештај о мапирању дијаспоре	Извештај			Радна група (представници ЈЛС, стручњаци за миграције и дијаспору, ИТ експерти, представници удружења дијаспоре).	КИРС, остали донатори
Презентација резултата мапирања и обавештавање дијаспоре и јавности о резултатима	IV квартал 2026. и даље	Успостављена сарадња и комуникација са дијаспором, организовани догађаји и промоције	Новински чланци, тв прилози, интернет материјал			Радна група (представници ЈЛС, стручњаци за миграције и дијаспору, ИТ експерти, представници удружења дијаспоре).	КИРС, остали донатори, медији

Специфичан циљ бр. 6 за период од 2025. до 31.12.2029. године

Активност	Период реализације	Очекивани резултати	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери
				Буџет. лок, са-моуп	остал и извори		
Формирање радне групе задужене за организацију трибина	I квартал 2026. год	Формирана радна група				Радна група (државни и невладини сектор, експерти за трговину људима)	КИРС, остали донатори
Предузимање припремних радњи за организовање догађаја	I квартал 2026.	развијен план и календар трибина за период до 2028. године.				Радна група (државни и невладини сектор, експерти за трговину људима)	КИРС, остали донатори
Развој садржаја и материјала за трибине	II и III квартал 2026.	Припремљени едукативни материјали и брошуре	Едукативни материјал / Број дистрибуираних брошура			Радна група (државни и невладини сектор, експерти за трговину људима)	КИРС, остали донатори
Одржавање едукативно-промотивних догађаја,	III и IV квартал 2026. и даље	организоване трибине са значајним одзивом јавности и релевантних актера	Број организованих трибина / Број учесника на трибинама (цивили, представници и државних органа, НВО)			Радна група (државни и невладини сектор, експерти за трговину људима)	КИРС, остали донатори, медији
Промоција и подизање свести	II квартал и даље	Лансиране медијске кампање за подизање свести о трибинама и проблему трговине људима (социјалне мреже, ТВ, радио).	Видљивост кампање у медијима (број медијских извештаја, чланци, интервјуи)			Радна група (државни и невладини сектор, експерти за трговину људима)	КИРС, остали донатори, медији

ПОГЛАВЉЕ 7

БУЏЕТ - РЕСУРСИ

Детаљан годишњи буџет за сваку годину примене ЛАП-а биће урађен на основу разрађених годишњих планова за текуће године и у њима ће бити планирано учешће општинског буџета од 10% као основ за учешће у новим пројектима. Средства за реализацију овог Локалног акционог плана обезбеђиваће се из различитих извора: делом из буџета Комесаријата за избеглице и миграције РС, делом из донаторских буџета, односно помоћу пројеката који ће се развити на основу овог Локалног акционог плана, донаторских средстава приступних фондова европске комисије, као и из других извора.

Локални план, као свој саставни део има планиране активности за имплементацију и за праћење (мониторинг) и оцењивање успешности (евалуацију) активности. Уколико се буду развијали програми социјалног становања, социјалног становања под заштићеним условима, донације у грађевинским пакетима, програми преквалификације и доквалификације, општина ће поред средстава, (извори финансирања донације, републике и градски буџет), обезбедити људске и материјалне ресурсе за унапређење квалитета живота у новим насељима.

Средства за реализацију овог Локалног акционог плана обезбеђиваће се из различитих извора: део средстава ће се обезбедити преко донаторских буџета (куповина сеоских домаћинстава, додела грађевинског материјала, економско осамостаљивљење и самозапошљавање) и других доступних извора, а део средстава из локалних извора (учешће 10%).

Поступајући у складу са донетим националним стратегијама: за смањење сиромаштва, решавање питања избеглих и интерно расељених лица и повратника по реадмисији, запошљавања, одрживог развоја, очекује се финансијска подршка ресорних министарстава и градских секретаријата.

ПОГЛАВЉЕ 8

АРАНЖМАНИ ЗА ПРИМЕНУ

Аранжмани за примену ЛАП-а у ГО Лазаревац обухватају локалне структуре и различите мере и процедуре које ће осигурати његово успешно спровођење. У оквиру локалних структура разликују се:

1.) Структуре за управљање процесом примене ЛАП-а

2.) Структуре које су оперативне и примењују ЛАП-а

Структуру за управљање процесом примене ЛАП-а, након његовог усвајања, представљаће Савет за миграције. Савет ће, као део свог будућег рада, направити план управљања применом ЛАП-а.

- У потпуности одговара за вођење целокупног процеса примене ЛАП-а;
- Именује локалне тимове за управљање пројектима који настану као резултат операционализације ЛАП-а ;
- Обезбеђује приступ и прикупљање свих података и информација, од сваког актера учесника у процесу унапређења положаја избеглих и интерно расељених лица у локалној заједници ;
- Одржава контакте са свим учесницима у реализацији ЛАП-а ;
- Управља процесом праћења (мониторинга) и оцењивање успешности (евалуације) ЛАП-а
- Одржава контакте са јавношћу и доносиоцима одлука у локалној самоуправи.

Оперативну структуру за примену овог Локалног акционог плана чиниће институције, организације и тимови формирани у циљу непосредне реализације плана и пројекта развијених на основу ЛАП-а. У складу са ЛАП-ом, биће реализована подела улога и одговорности међу различитим актерима-партнерима у локалној заједници. Сваки актер ће у складу са принципом јавности и транспарентности рада водити одговарајућу евиденцију и документацију, припремаће периодичне извештаје о свом раду. Извештаји ће бити полазна основа за праћење и оцењивање успешности рада. Оперативна структура за примену ЛАП-а има следеће задатке и одговорности:

- Реализација Локалног акционог плана;
- Непосредна комуникација са корисницима услуга које се обезбеђују ЛАП-ом;
- Редовно достављање извештаја локалног Савета за миграције;
- Учешће на евентуалним обукама за унапређење стручности и компетенција за спровођење задатака ЛАП-а;
- Унапређење процеса инплементације ЛАП-а, у складу са препорукама управљачке структуре.

Управљачка и оперативна структура ће развити план и механизме међусобне комуникације, пратиће успешност размене информација и ефикасност комуникације у односу на очекиване резултате примене ЛАП-а. План комуникације управљачке и оперативне структуре уредиће време и начине размене информација и предузимање одговарајућих акција. Детаљне годишње планове за наредни период, након текуће године припремиће Савет за миграције ГО Лазаревац. Планови усвојени од стране Скупштине ГО Лазаревац представљају оперативни део Локалног акционог плана. Механизми праћења, оцењивања успешности примене ЛАП-а и доношење евентуалних корективних мера биће дефинисани Планом праћења и оцењивања успешности.

ПОГЛАВЉЕ 9

ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕНА УСПЕШНОСТИ

Циљ праћења и оцене успешности (мониторинга и евалуације) ЛАП-а је да се систематски прикупљају подаци, прати и надгледа процес примене и процењује успех ЛАП-а, ради евентуалних измена у активностима на основу налаза и оцена.

Временски оквир: Мониторинг се спроводи континуирано и дугорочно за период 2025. до 2029. Евалуација ће се вршити периодично два пута годишње. Финална евалуација обавиће се на крају 2029. године.

Предмет Мониторинга и Евалуације укључују целовито сагледавање испуњења активности, задатака и специфичних циљева.

Кључни индикатори утицаја за праћење и оцењивање успешности примене ЛАП-а ће бити следећи:

1. Обухват различитих категорија миграната новим услугама и мерама;
2. Структура корисника услуга и мера програма;
3. Ниво укључености различитих актера у пружању услуга у области управљања миграција у локалној заједници;
4. Обим финансијских средстава издвојених за услуге различитим категоријама миграната;
5. Структура финансијских средстава издвојених за услуге различитим категоријама миграната.

Процесни индикатори за праћење и оцењивање успешности примене ЛАП-а су следећи:

1. Број протокола о сарадњи са донаторским организацијама;
2. Број трајно решених стамбених проблема;
3. Број лица која су се самозапослила са донацијом за економско оснаживање породица и лица.

Методe и технике Мониторинга и Евалуације: За успешно обављање мониторинга и евалуације користиће се стандардни сет алата међу којима су: евидентирање корисника, интервјуи са корисницима (упитници, разговори), анкете, извештавање и др.

Савет за миграције ће бити одговоран за праћење и оцењивање успешности рада на примени Локалног акционог плана. Тим за мониторинг и евалуацију чине представници и стручна лица из локалних институција и организација које се непосредно или посредно баве питањима избеглих и интерно расељених лица, као и представници корисничких група овог ЛАП-а. Савет ће својим планом рада дефинисати начин организовања мониторинга и евалуације Локалног акционог плана.

Овај план ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу града Београда“.

СКУПШТИНА ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ЛАЗАРЕВАЦ
III-10 Број: 06-53/2025 од 24. марта 2025. године

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ

Бојан Сивџелић

